

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 8 (13.541)

Trst, sredo, 10. januarja 1990

Politični pluralizem v Sloveniji dobil uradni pečat

Začetek volilnega boja v Sloveniji

Veni vidi, vici

MARKO WALTRITSCH

„Veni, vidi, vici“. Tako je svojčas dejal rimski vojskovodja in politik Julius Caesar.

Dvatisoč let kasneje se je prikazal nek drug rimski politik z istim imenom, neuničljivi Giulio Andreotti, vso povojno dobo član vseh mogočih rimskih vlad, večkrat, tudi sedaj, predsednik vlade. Napisali smo, da je Giulio Andreotti neuničljiv. Nekoč je s polemičnim tonom opozicionalcem dejal: „Il potere logora chi non ce l'ha!“. S tem je hotel povedati, da če si na vladi, in če znaš ta položaj dobro izkoristiti, boš ostal na vladi do konca, dokler boš to zmogel.

Tako je z njim. Več kot 45 let vidimo njegov obraz na slikah italijanskih časopisov.

Videli smo ga tudi v ponedeljek dopoldne v Gorici. V veliki dvorani nekdanjega semenišča v Ulici Alviano, kjer je bila svečanost podelitve častnega doktorata, v sedanjem sedežu goriške podružnice tržaške univerze, so mu sredi dvorane, na rdeči preprogi, postavili časten stol. Predsednik vlade je spoštljivo poslušal vse, ki so ga v svojih govorih častili, le tu pa tam je nekaj prišepetal goriškemu županu Scaranu, ki je nekoliko odmaknjen sedel na njegovi levi. Dobro uro pa se skoro ni ozrl na desno stran, kjer je, prav tako nekoliko odmaknjen, sedel predsednik deželne vlade Biasutti.

Na govorniškem odru »avle magne«
univerze so govorili predstavniki univerze, univerzitetnega konzorcija, goriške občine in pokrajine, za njimi seveda Andreotti, ki je branil svojo častno doktorsko disertacijo. Predsednik deželne vlade Biasutti je ostal na svojem stolu, ne da bi ga kdo povabil k mikrofonu.

Po tej svečanosti je Andreotti pohitel v goriški avditorium. Tam so zasedali mali industriji iz vse dežele. Andreottija in Biasuttija so postavili za predsedniško mizo. Govoril je deželni predsednik malih industrijcev Renzo Bit, doma iz Pordenona. Pravijo, da je zelo blizu deželnemu odborniku Di Benedettu. Ta pa je vodja andreottijevih čet v Furlaniji-Juljski krajini. Za njim je takoj prevzel besedo Andreotti, ki je po tem svojem govoru moral pohiteti v Rim.

Ni bilo časa za druga srečanja in pogovore. Niti ni bilo časa, da bi se k besedi oglasil deželni predsednik Biasutti.

Vse to Biasuttija, ki v naši deželi lahko računa na veliko večino članov

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Socialistična zveza sedaj politična stranka

LJUBLJANA — Socialistična zveza je nova slovenska stranka. Formalen rojstni list so ji napisali včeraj na seji republiške konference, ki so jo imenovali nekak minikongres. V resnici pa je šlo zelo hitro in brez hujših polemik in pretresov, saj je bila, taka odločitev povsem logična zaradi političnega razvoja Slovenije in bližnjih volitev. Nekateri so bili celo mnenja, da zveza zaostaja in da skuša koketirati na razne strani, po eni plati ohranjati nekdanji značaj frontne organizacije, ki združuje druge organizacije, po drugi pa ne želi biti volilna konkurenca Zvezi komunistov.

V obsežnem in zanimivem uvodnem poročilu je predsednik Jože Smole spretno preveslal mimo še vedno obstoječih čeri. Med drugim mimo dvojnega članstva, ki v novi stranki - Socialistični zvezi - še vedno obstoja. Toda skoraj edini v Sloveniji se je utemeljeno in s poudarkom pohvalil s preteklostjo, ono oddaljenjšo, od ustanavljanja slovenskih socialističnih strank izpred prve svetovne vojne, ali junaško

partizansko, pa z mnogimi dosežki zadnjih let. SZDL je bila dežnik za politični pluralizem, ki je v marsičem njena zasluga. Na njeno pobudo so bile v Sloveniji prve povojne zares demokratske volitve, ko se je izbiralo predsednika jugoslovanske republike in ko je zmagal Drnovšek. Bojevala se je za ekologijo, evropsko usmeritev in človekove pravice.

Socialistična zveza bo nastopila na volitvah, njen nastop bo samostojen, sodelovala bo z lastnimi kandidati. V ospredju njenega zanimanja bo človek, posameznik, toda dopuščala bo tudi vlogo organizacij, združenj, društev in gibanj. Zveza pa se ne odpoveduje nekaterim dediščinam preteklosti. V tem okviru bo obdržala del državnega finansiranja do volitev in nekaj sredstev celo pozneje, kar jo objektivno postavlja v privilegiran položaj v primerjavi z na novo ustanovljenimi gibanji in strankami.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ustanovili DEMOS združenje alternative

LJUBLJANA — V mali dvorani Društva pisateljev Slovenije se je včeraj na tiskovni konferenci predstavil DEMOS - slovenska združena opozicija. Na steno so obesili nov znak: slovenska zastava kot nekaka mavrica, brez rdeče zvezde, spodaj majhen lipov list z napisom: »Združena opozicija«, pod majhnim pa podpis: Socialdemokratska zveza Slovenije, Slovenski krščanski demokrati, Slovenska demokratska zveza, Kmečka zveza Slovenije, Zeleni Slovenije (Ivan Oman, prebrisani in inteligentni kmet, je takoj glasno opomnil: »Že smo naredili prvo napako, mi se v resnici imenujemo Slovenska kmečka zveza.«)

V uvodu mladi kmet Marjan Podobnik in za zelene dr. Dušan Plut povesta, da so samo po sili razmer združeni v Demosu, ker je volilni zakon večinoma večinski in zahteva združitve glasov, drugače pa sta obe organizaciji - kmetje in zeleni - samostojni in bosta nastopali v družbenopolitičnem zboru sami, saj tam velja proporcionalni sistem.

V imenu vseh pa je dr. Jože Pučnik predsednik Demosa, ki je hkrati tudi predsednik socialdemokratske stranke, orisal volilni program skupin za vse združene stranke in organizacije. To je program popolne preosnove Slovenije, ki temelji na dveh bistvenih izhodiščih: zavračanju enostranskega partijskega sistema in je s tem tudi ostra kritika preteklosti in samostojnosti Slovenije v zelo labilni konfederaciji. V programu piše, da bo demokratska opozicija Slovenije zastavila vse svoje moči za miren prehod iz totalitarizma v demokracijo urejeno družbo. K temu jo zavezujejo lastna moralna načela, krvave žrtve in druge posledice revolucije. Ne bodo gradili na protipartijskem revanšizmu, vendar se zavzemajo za popravljanje vseh krivic in narodno spravo. V okviru tega so tudi dejali: »V svojem odnosu do preteklosti bo stranka posebej pozorna na krivice in posledice ločevalne razredne politike do Slovencev v za-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Sofiji se je začelo zasedanje Sveta za vzajemno gospodarsko pomoč Vsi so zahtevali korenito reformo SEV razhajajo pa se glede načina in ciljev

SOFIJA — Že prvi dan zasedanja Sveta za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV) so prišle do izraza zahteve o »koreniti perestrojki«
organizacije, ki združuje države vzhodnega bloka.

Glede načina tega preustroja pa so razhajanja precejšnja predvsem med Sovjetsko zvezo in Češkoslovaško. Prva hoče ohraniti »sodelovanje«, medtem ko delegacija ČSR vztraja na »poslovnosti«. Predstavniki ČSR so jasno povedali, da je bila njihova država pred drugo svetovno vojno med gospodarsko najbolj razvitimi državami v Evropi, v štiridesetih letih realnega socializma pa so vse izgubili. Za Čehe in Slovake je to zgovoren dokaz, da so dosedanje smernice in način delovanja SEV popolnoma zgrešeni. Sedaj se zavzemajo za dosledno politiko trga v samih državah in v odnosih med posameznimi članicami. Tako stališča podpirajo tudi Madžari, ki so predlagali celo ustanovitev »ožjega kroga«, v katerem bi bile Madžarska, ČSR in Poljska, v bistvu tiste države, ki so se že odločile za tržiščne zakonitosti. Bolgarija je kot običajno v preteklosti kljub zamenjavam in demokratizaciji na strani Sovjetske zveze, saj pristaja na korenite spremembe, a zavrača preuranjene pobude, ki bi lahko povzročile zaplete za tržišno poslovanje nepriljubljenim državam. Tudi romunski premier Petre Roman je po vsem sodeč v precejšnji zagati, ker je njegova država odvisna od sovjetskih energetskih dobav.

Že včeraj je bilo torej jasno, da bodo danes končali sejo brez konkretnih sklepov, uresničitev reforme SEV bodo poverili posebni komisiji, ki bo uskladila različna stališča.

Bolgarski premier Georgi Atanasov (levo) s tajnikom SEV Vjačeslavom Sičevom (Telefoto AP)

Včeraj je pred sodniki priznal, da je sodeloval pri umoru komisarja Calabresija Skesanec Marino ni bil prepričljiv

MILAN — V nadaljevanju procesa zaradi umora komisarja Calabresija je včeraj prišlo do novih preobratov. Skesanec Leonardo Marino, ki je sam priznal, da je v atentatu sodeloval, ni prepričal zagovornikov ostalih obtožencev, Adriana Sofrija (na sliki s sinom) in Giorgia Pietrostefanija, saj je na sodnikova vprašanja odgovarjal zmedeno, včerajšnje izjave pa so se precej razlikovale od dosedanjih.

Marino je v prvem delu sodne obravnave dejal, da sta Sofri in Pietrostefani naročila atentat, izvedel pa naj bi ga Ovidio Bompres. Takrat je tudi izjavil, da je postal v času, ko se je odločil, da sodnikom pove resnico, žrtev izsiljevanj in raznih groženj. Včeraj je te izjave preklical, odločitev, da se skesa pa je utemeljil rekoč, da je to »le stvar vesti, s katero hoče odslej živeti v miru«. Njegove besede pa, kot rečeno, niso prepričale sodnega zbora.

Po kolumbijskih pritiskih je Bush zaustavil eskadro

WASHINGTON — Po negativnih reakcijah iz Kolumbije se je Busheva administracija premislila. Letalono-silko Kennedy in raketno križarko Virginija z eskortnimi ladjami, ki bi morale zapluti pred karibsko obalo Kolumbije, so zaustavili na odprtem morju.

Že v nedeljo je kolumbijska vlada jasno povedala, da ne bo dopustila ameriške blokade. V Washingtonu so skušali rešiti situacijo, ko pa je bilo jasno, da Kolumbija ne bo spremenila svojega zadržanja, so celotno pomorsko operacijo »zamrzili«. Američani so končno spoznali, da ne bi bilo smotno spustiti se v novo rožljanje z orožjem, ko je še vedno v teku okupacija Paname. Države Latinske Amerike so postale do skrajnosti nezaupljive do Washingtona.

Nekatere celo trdijo, da bi v boju proti trgovcem z mamili washingtonska administracija rada ubila dve muhi na en mah. Ameriška eskadra bi s svojimi radarji res lahko ugotovila letališča, ki služijo baronom droge, bi pa obenem nadzorovala tudi nikaragovske volitve, ki bodo 25. februarja.

Washington se je torej premislil. Med drugim bo 15. februarja v kolumbijski Cartageni sestanek šefov držav in vlad ZDA, Bolivije in Kolumbije, na katerem bi se morali zmeniti o skupni strategiji boja proti prekupčevalcem z mamili. Busheva administracija ima že pripravljen osnutek sporazuma, ki pa bi ga gotovo zavrnil, če bi prišlo do zapletov zaradi prisotnosti ameriškega brodovja.

V Franciji te možnosti sicer užaljeno odvrčajo, ampak...

Bo liri na poti devalvacije sledil tudi francoski frank?

ŽENEVA — Mednarodni finančni in bančni krogi so nedavno devalvacijo italijanske lire in istočasno odločitev o zmanjšanju dovoljene meje njenega odstopanja od srednjega tečaja v Evropskem denarnem sistemu (EMS), ki je bila doslej šest, od novega leta dalje pa je 2,25 odstotka navzgor ali navzdol, zgrabili s pozitivne plati.

Po mnenju guvernerjev centralnih bank deseterice razvitih držav, ki so se pod predsedstvom šefa Banque de France Jacquesa de Larosièra sestali na sedežu Banke za mednarodne poravnave (BIS) v Baslu, je odločitev finančnih ministrov Evropske skupnosti smotrna. Italijanska valuta, ki je že od ustanovitve EMS imela (skupaj s irskim funtom) privilegirani položaj v zahodnoevropskem valutnem skupku, kajti njena vrednost je lahko varirala bolj kot pri drugih valutah, ne da bi se sprožil (dragi) intervencijski mehanizem, bo poslej podvržena strožji disciplini, ki jo morajo upoštevati tudi ostale članice sistema. Devalvacija je torej popotnica valuti, ki bo poslej upoštevala ista pravila igre kot denarne enote drugih velikih držav skupnosti.

Najpomembnejše je torej, da dvojna odločitev o liri ni sprožila večje spremembe razmerij v EMS, kar bi bolj odmevalo na valutnih borzah po svetu. Pod udarom se je znašel predvsem francoski frank, ki izgublja pozicije v primerjavi z zahodnonemško marko, tradicionalno najmočnejšim členom zahodnoevropskega valutnega skupka, marka ima zadnje mesece še posebno veljavo v valutnih premikih po svetu, naraščanje njene vrednosti pa sproža tudi napetost znotraj EMS.

Tik po devalvaciji lire so se govorice o razvrednotenju francoskega franka tolikanj razširile, da je moral poseči sam finančni minister Pierre Bérégovoy, ki je zavrnil vsakršne spekulacije, da bo Pariz razbremenil pritisk na svojo valuto. In vendar finančni krogi niso povsem prepričani. Francija ima velik zunanjetrgovinski primanjkljaj z ZR Nemčijo, pritiska na frank pa skuša zavreti z visokimi obrestnimi merami. Obresti za kratkoročna posojila so že na ravni 11,2 odstotka, kar pa očitno ne zagotavlja učinkovite obrambe francoske valute, zatrjujejo kritiki vladne valutne politike, ki jo vodi Jacques de Larosière, nekdanji prvi mož Mednarodnega denarnega sklada (IMF) v Washingtonu.

Nekateri francoski ekonomisti namreč menijo, da utegnejo visoke obrestne mere zavreti stopnjo gospodarske rasti, ki je bila lani pri zglednih 3,5 odstotka, zmanjšati investicije, kajti naložbeni denar je čedalje dražji, logična posledica tega temnega scenarija pa bi bilo naraščanje brezposelnosti. Visoka socialna cena gospodarske politike ne kvari le bilance dokaj uspešnega premierja Michela Rocard, temveč tudi meče senco na učinkovitost sedanje socialistične garniture nasploh.

Z zornega kota ministra Pierra Bérégovoya so problemi manj črni. Visoka raven proizvodnih investicij v zadnjih treh letih priča, da obresti vendarle niso preveč škodovala naložbam, kajti v dveh letih, odkar so se socialisti znova povzpeli na oblast, se je število brezposelnih zmanjšalo za več kot pol milijona. Na drugi strani pa devalvacije še ne pomnijo učinkovitega zdravila za zmanjšanje zunanjetrgovinskega primanjkljaja.

V osmih letih je frank kar petkrat devalviran, njegovo znižanje vrednosti glede na marko pa ni prineslo večjega skoka francoskega izvoza. V času, ko je zunanjetrgovinsko neravnotežje med dvema zahodnoevropskima gospodarskima velesilama postalo strukturni problem, je koncept devalvacije kot sredstva za povečanje konkurenčnosti blaga na tujih trgih dokončno opuščen, ugotavljajo na francoskem finančnem ministrstvu. Prav zato se Pariz ob koncu tedna ni odločil slediti italijanski liri.

Analitiki francoskih gospodarskih gibanj pa si vendarle postavljajo vprašanje, do katere ravni bodo v Parizu zviševali obrestne mere, če bi se pritiski na frank še nadaljevali.

Na srečanju vodilnih državnih bankirjev v Baslu so sicer ocenili, da se inflacijske sile v svetu polagoma stabilizirajo. Po zatrdilu de Larosièra bodo visoke obrestne mere v večini zahodnih držav prispevale svoj delež k obrzdanju inflacijskih teženj, k temu pa bodo pripomogle tudi nizke cene surovin, ki so močan dezinflacijski dejavnik. Naraščanje naftnih cen po mnenju francoskega bančnika, ki od letošnjega januarja predseduje deseterici, ne bo vplivalo na zvišanje inflacije, češ da gre za sezonsko gibanje, ki ga je povzročila huda zima v ZDA, ne pa trajnejši premik energetskih cen.

BOŽO MAŠANOVIČ

Priprave na kongres in volitve že sedaj trdi izkušnji za KPI

RIM — Vsedrjavno vodstvo KPI je včerajšnje sejo posvetilo spomladanskim upravnim volitvam, izrednemu kongresu in včlanjevanju. Tako Occhettovi podporniki kot njegovi »nasprotniki« so si bili edini, da je treba volilno kampanjo zastaviti na netravični način, pri čemer so se nanašali predvsem na alarmne vesti, da je zaenkrat obnovila partijsko izkaznico le tretjina članov.

Glede notranjih trenj med nasprotujočimi si strujami, Occhettovo, Nattovo in Cossuttovo, pa je eden od prvih podpisnikov dokumenta fronte NE-jev, Gavino Angius poudaril, da morajo volilci upoštevati predvsem dejstvo, da gre na volitve stranka ne pa katera od njenih struj. Pred zaključkom seje je tajnik Occhetto izrazil željo, da bi vsa nadaljnja sočanja potekala omikano in spodbujala »trezno in zrelo politično razpravo«.

Na sliki (AP): simbol stranke za predsedniško mizo so že nadomestili z belim reliefnim grbom

Zunanji minister De Michelis poročal o romunskih dogodkih

RIM — Zunanji minister De Michelis je danes poročal pristojni komisiji v senatu o najnovejših dogodkih v Romuniji in o italijanskem odnosu do demokracijskega preokreta v vzhodni Evropi nasploh. Izrecno je poudaril misel, da je sedaj glavna naloga diplomacije uresničiti vsebinsko bogato konferenco Helsinki II. Prva evropska konferenca o varnosti in sodelovanju je odprla, pa čeprav po 15 letih, sedanje perspektive poenotenja celine in splošne demokratizacije v duhu spoštovanja človekovih pravic. Drugi Helsinki pa naj odprte perspektive sodelovanja in zedinjenja še utrdi in razširi na pojme »skupnega razvoja«.

Seveda pa tudi De Michelis ni mogel mimo nekaterih specifičnih vprašanj, kot so ekonomska pomoč vzhodni Evropi v tej prehodni fazi. Opozoril je na dejstvo, da v Romuniji še ne obstaja pravi parlament in da je sedanja vlada brez vsakršne politične odgovornosti, ki bremeni izključno enajst najvišjih predstavnikov fronte narodne rešitve. Prav to pa je treba upoštevati pri dodeljevanju pomoči, ki jo bo Italija nudila Romuniji. De Michelis je nato odgovoril na nekatere očitke radikalcev, ki so menili, da je Italija vselej izkazovala Ceausescuovi vladi pretirano naklonjenost. Pojasnil je, da bi bila ta naklonjenost nekako upravičena, saj je bila Romunija edina država vzhodnega bloka, ki se je oddaljila od trde sovjetske linije.

V razpravo so posegli demokristjani Rosati, Graziani, Fanfani in Orlando, komunisti Boffa, Serri in Spetič, socialisti Fabbri in Gerosa, republikanec Gualtieri, radikalec Strik Lievers in misovec Pozzo.

Senator Spetič je svoje razmišljanje osredotočil na vlogo narodnostnega vprašanja v procesih demokratizacije v Evropi. Zagovarjal je zamisel zedinjene Evrope suverenih držav z odprtimi mejami in vsestranskimi medčloveškimi odnosi, ko bi se narodnostni prostori nujno prekrivali mimo meja na področjih sožitja in zblizovanja. To je mogoče samo, če se v Evropi uveljavi duh spoštovanja in uveljavljanja manjšin kot »cementa evropske enotnosti«, sicer bi nekatera neresena vprašanja utegnili prerasti v žarišča nove napetosti. To je primer nemške manjšine na Poljskem.

Na koncu je slovenski senator pozval italijansko vlado, naj bo spričo velikih demokracijskih sprememb v Evropi tudi sama dosledna in naj do druge helsinške konference spremeni svoja preozka gledanja na vprašanja narodnostnih skupnosti in njihovih pravic. Prav bi bilo, če bi Helsinki II, o katerem je govoril Gorbačov na Kaptolu, osvojil s sodelovanjem Italije jasna stališča o pravicah vseh narodnosti na celini do enakega dostojanstva, svobode in pravice, da opravljajo povezovalno vlogo med državami.

Naraščanje nacionalnih strank alibi zoper politični pluralizem

BEOGRAD — Nedavni ustavni zbor stranke srbske narodne obnove, kjer je vodja Vuk Drašković napovedal oster boj s sovražniki Srbije (predvsem Hrvati), je sprožil val ogorčenja po Jugoslaviji. Med drugim so sprejeli odločno obsodbo »vseh nacionalističnih strank, kot so Draškovičeva, Tudjmanova na Hrvaškem in Ruplova oziroma Požarnikova v Sloveniji«, jugoslovanski borci. Zvezni odbor borčevske organizacije v teh strankah vidi zlorabo demokracijske pluralizacije, ki so jo »za svoje temne cilje izrabile protijugoslovanske sile«.

Obsodbe pročitniških izpadov Draškovičevih bradčev prihajajo tudi iz Srbije, kjer časopisi in forumi postopke društva Sava iz Nove Pazove, ki je kadrovska baza nove organizacije, ocenjujejo kot zelo škodljive za nadaljnji razvoj demokracijskih procesov v Srbiji. Strankarski nacionalizem obsojajo tudi v Bosni, zlasti pa v Makedoniji, ki jo je, mimogrede, Drašković v svojem programu že izbrisal, saj naj bi njegova velika Srbija stopila v konfederacijo le s Hrvati in Slovenci - vsi ostali narodi oziroma ozemlja so pa tako in tako že zajeti v »novi« Srbiji s starimi mejami.

Žal pa so vse pogostejše zahteve, naj bi preprosto prepovedali vse nacionalne stranke, kar četniško izzivanje postavlja v novo luč: nekateri komentatorji namreč že ugibajo, ali ni šlo za spretno režirano provokacijo, ki bi služila za alibi silam, ki jim uvajanje večstrankarskega sistema v Jugoslaviji nikakor ni pogodu... (Z. Š.)

Titograd hoče biti Podgorica

TITOGRAD — Titograjska Pobjeda je včeraj objavila faksimile zakonskega akta, s katerim je na predlog mestne ljudske skupščine predsedstvo ljudske skupščine LR Črne gore 13. julija 1946 spremenilo prejšnje ime mesta Podgorica v Titograd.

Faksimile so objavili po pred dvema dnevi objavljene pismu treh članov Združenja književnikov Črne gore, ki so predlagali, naj državljani »v demokracičnem, iskrenem in svobodnem pogovoru sami povedo, kje

nadaljevanja s 1. strani

● Veni, vidi, vici

demokristjanske stranke, čisto razumljivo ni bilo vseh. Ob izhodu iz dvorane je novinarjem jezo dejal, da je bil ta dan popolnoma brezploden. Bisutti je bil jezen, ker ni imel možnosti pogovoriti se s predsednikom rimske vlade o stvareh, ki zanimajo našo deželo. Misli je predvsem na deželni proračun, ki ga je rimska vlada oklestila, in novinarjem jezo dejal, da se je rimska vlada drugače obnašala v istem vprašanju z deželama Sicilijo in Tridentinsko-Južno Tirolsko.

Ponedeljkovo goriško dogajanje nam kaže, da smo že v predvolilnem boju. Na pomlad bodo v vsej Italiji upravne volitve. Pri nas bodo volitve v skoro vseh krajih dežele, z izjemo Trsta (na Tržaškem prihajajo v poštev štiri okoliške občine).

V Gorici bodo volitve v občinski svet. Sedanji goriški župan Antonio Scarano je bil pred petimi leti izvoljen z velikim številom osebnih preferenčnih glasov. Kljub temu Scarano nima podpore v svoji, v demokristjanski stranki. Na nedavnem kongresu mestnih sekcij je ostal v manjšini. Scarano je namreč pristaš Andreotti-jeve struje. Tej struji pripadata tudi rektor tržaške univerze Fusaroli ter deželni odbornik Di Benedetto, ki mu nekateri pripisujejo, da bo postal predsednik deželne vlade.

Goriški dogodki (Andreotti je bil tudi na županstvu) naj bi torej bili uvod v goriški volilni boj. Demokristjani, čeprav ga ne marajo, trdijo, da bo Scarano še enkrat na čelu njihove kandidatne liste. Rektor Fusaroli naj bi kmalu postal predsednik Tržaške pristaniške ustanove. Di Benedetto, Scarano in Fusaroli naj bi bili torej skuhalni goriško kašo tako, da so Biasuttija spravili v kot.

Predsednik deželne vlade FJK je bil čisto upravičen jezen, tudi zaradi tega, ker je Dežela močno podprla pobudo tržaške univerze, da odpre podružnico v Gorici, in tudi zaradi tega, ker Dežela močno podpira industrije.

Volilni boj se je torej pričel. Zaenkrat z obračunavanjem znotraj demokristjanske stranke, pa čeprav so prizadeti ljudje v njej že včeraj dajali pomirjevalne izjave.

Andreotti je torej, podobno kot Julius Caesar, prišel, pogledal, in zasedaj najbrž tudi zmagal. Kako bo v prihodnjih mesecih? Bodo Biasutti-jeve kohte ostale trdne, kot je bilo dosedaj?

● Socialistična zveza

Jože Smole je dober del svojega poročila posvetil položaju v Jugoslaviji, o katerem je govoril odkrito, in se dotaknil vseh perečih problemov: represije na Kosovu in procesa proti Vllasi, nevarnosti enostrankarskega monopola in srbske politike, zlasti srbske blokade. Pri vsem tem se SZ zavzema za kar največjo samostojnost Slovenije v skupni Jugoslaviji in za njeno ustvarjalno vlogo s pozicij suverenosti slovenskega naroda in slovenske državnosti. Prihodnost Jugoslavije je samo v popolni enakopravnosti republik in pokrajin. Zato se mora tudi SZDL Jugoslavije spremeniti v zvezo republiških organizacij in slovenska delegacija bo sprejela in izvajala samo tista stališča, ki bodo na zvezni ravni sprejeta soglasno, stališča sprejeta s

preglasovanjem, pa bodo jemali kot nezakonita.

Seveda sta bila v ospredju razprave tudi novi program, o katerem so že dlje časa razpravljali, in statut, ki je bil prvič predstavljen; o njem bo stekla javna razprava.

Na konferenci Socialistične zveze (SZDL) je bil govor tudi o manjšinskem vprašanju, za katero je bila Socialistična zveza vedno izredno občutljiva. Skrbela je za manjšine, živče v matični domovini, v Sloveniji, in za slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. V uvodnem poročilu je o tem vprašanju predsednik Smole med drugim dejal:

»Socialistična zveza se bo še naprej odločno zavzemala za dosledno spoštovanje pravic in vsestranski razvoj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem in za njihovo enakopravno vključevanje v skupni slovenski prostor. Slovenci v zamejstvu so lahko prepričani, da se kljub sedanjim gospodarskim in drugim težavam ne bo zmanjšala skrb matice za njihove probleme. Spoštovanje pravic in zaščita manjšin je temeljno načelo vsake demokracijske družbe, in tega se globoko zavedamo. Sedaj, ko po vsem kontinentu veje nov veter demokracije in naprednih sprememb, upravičeno upamo, da bo opravił tudi z atavističnim strahom in predsodki do narodnih manjšin, s katerimi se ponekod srečujemo v našem zamejstvu. Upamo, da bodo dogodki, ki naj bi dokončno odpravili posledice druge svetovne vojne, prinesli v pomirjenem in bolj odprtem svetu več možnosti in pripravljenost za polno uveljavitev pravic in zagotavljanja vsestranskega razvoja Slovencev v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

Predsednik Komisije za manjšinska vprašanja in član predsedstva Željko Jeglič pa je med drugim dejal:

»Slovenci smo vedno gradili svojo civilizacijsko, socialno in produktivno moč znotraj evropske zavesti, ki je pomembno sooblikovala naš narod. Prav zato lahko deli slovenskega naroda, živčev v državah, ki so že vključene v evropske integracije, veliko prispevajo k prebijanju ograj arhaičnega mišljenja in nam vsem, Sloveniji in Jugoslaviji, odpirajo pot v Evropo.

Socialistična zveza se bo v svojih stikih trudila, da bodo organizacije naših manjšin v zamejstvu še naprej opravljale svoje povezovalno poslanstvo, kateremu bodo tembolj kos, čim bolj bodo v še večji meri uresničevale širino in odprtost, kar jih bo hkrati še bolj vključevalo v današnje tokove v Sloveniji ob porajanju političnega pluralizma.

Prirodno je, da se bodo tudi novoustanovljene politične zveze pri nas povezovala z organizacijami Slovencev v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Ta njihova vloga pa bo lahko koristna le, če bodo izhajale iz spoštovanja avtentičnih interesov slovenskega naroda in izvajanja politike skupnega slovenskega kulturnega prostora, brez škodljivega vnašanja elementov politikanstva.

Temeljno vlogo pri povezovanju matice z zamejstvom pa bo seveda imela še naprej Socialistična zveza, ker je tudi vsebinsko koncipirana tako, da na najboljši možen način izraža skupne interese slovenskega naroda in lahko tako zagotavlja največjo možno pomoč Slovencev v sosednjih državah.

O problemih Slovencev v Italiji sta na konferenci spregovorila za SKGZ Duško Udovič, za Slovensko skupnost pa Marjan Terpin. Govorila sta o nekaterih perečih problemih, o sodelovanju ob meji in z matičnim narodom.

B. S.

● Ustanovili DEMOS

mejestvu, zdomstvu in izseljenstvu. V tem smislu se bo trudila tudi za čimprejšnjo ustanovitev Slovenskega svetovnega kongresa.

Sledijo zahteve po slovenski suvereni državi, ki bo temeljila na parlamentarni demokraciji, na pravni državi, in zahteve po dosledni konfederaciji.

Pučnik je poudaril, da Zveza komunistov ni sovražnik, temveč volilni nasprotnik, izrazil je prepričanje v volilno zmago in zagotovil, da bo pripravljeno po volitvah prevzeti odgovornost za vodenje države. Opozicija je strnila svoje moči, ker so volitve in priprave nanje zapleteno in težaško delo. V razpravi so obširno govorili o javnih občilih in zahtevali pošteno sodelovanje in upoštevanje vseh dejavnikov. Govorili so tudi o sredstvih, saj opozicija razpolaga z malo denarja.

Objavili so kandidatno listo za alternativno predsedstvo slovenske republike. Za predsednika kandidirajo dr. Jožeta Pučnika, za člane pa so na kandidatni listi: Ivan Oman iz kmečke zveze, dr. Dimitrij Rupel iz vrst slovenskih demokratov, dr. Dušan Plut, zeleni, in Franc Miklavčič, krščanski socialist.

Za predsednika slovenske republike sta torej že znana dva kandidata: za ZKS Milan Kučan in za Demos Jože Pučnik.

B. S.

Predstavil ga je njen predsednik Sante Biasutti Videmska sejemska ustanova predložila letošnji program

VIDEM — V prisotnosti podpredsednika dežele Furlanije-Juljske krajine Gioacchina Francescutta je predsednik velesejemske ustanove »Udine esposizioni« Sante Biasutti včeraj predstavil predstavnikom javnega obveščanja program ustanove za leto 1990.

Vseh prireditev bo dvanajst. Prva bo Agriest, od 3. do 11. februarja; zadnje, v mesecu novembru, bodo »Idea natale« in »Acciaino d'oro«. V svojem posegu je predsednik videmske velesejemske ustanove Sante Biasutti opozoril na velike uspehe, ki so jih razne prireditve ustanove doživele v minulem letu: »Agriest« si je ogledalo 35.000 obiskovalcev, »Hobby sport« in »Tempolibero« 63.000, »Casa moderna« 150.000 »Idea natale« pa 33.000. Pri tem je še dodal, da je ustanova v teh zadnjih treh letih dosegla velike rezultate predvsem glede ekonomske stabilnosti in v najboljstri meri izkoristila svoje zmoglosti. Sedaj bo največjo skrb vložila v kakovost manifestacij, je nadaljeval Sante Biasutti, in naredila vse, da bi ji uspel kakovostni skok, s katerim prirediti visoko specializirane manifestacije, ki naj bodo namenjene predvsem operaterjem posameznih sektorjev in ki naj bi privabile čim več proizvajalcev.

Sante Biasutti se je zaustavil tudi ob vprašanju »racionalizacije« velesejemskih manifestacij.

O tem problemu je govoril tudi podpredsednik deželne vlade Gioacchino Francescutto, ki je podčrtal važnost »posebnosti« naše dežele in torej njeno primarno pristojnost v tem sektorju. Podčrtal je nujnost po večji racionalizaciji raznih sejemske prireditve in izrazil željo, da bi prišlo do točnejšega načrtovanja pri izvajanju raznih pobud. »Znano mi je, da rimska vlada deluje v tej smeri, je dejal Francescutto, mi pa moramo biti hitrejši. V tem smislu smo

že imeli stike s političnimi predstavniki, predsedniki velesejemskih ustanov iz Dežele pa so že pokazali precejšnje enotno gledanje na to vprašanje. Sedaj je torej treba preiti k dejanjem. V teh zadnjih tednih je prišlo do stikov s predsednikom deželne ustanove za razvoj obrtništva, kot tudi s predstavniki drugih deželnih gospodarskih ustanov.

Podpredsednik Francescutto je zaključil svoj poseg z ugotovitvijo, da sta močna koordinacija in čim bolj enotno nastopanje tako v Furlaniji-Juljski krajini, kot tudi v mednarodnem merilu, nujno potrebni, da bo celotni proizvodni sektor naše dežele lahko imel od tega pozitivne rezultate.

Predstavitvi sejemskega programa ustanove »Udine esposizioni« za leto 1990 je sledilo veliko število podjetnikov, predstavnikov bančnih zavodov in krajevnih operaterjev.

Spor bančnih uslužbencev še ni rešen

RIM — Od včeraj je v teku v vsej Italiji vrsta skupščin v kreditnih zavodih, ki jih prirejajo sindikalne organizacije, da bi bančnim uslužbencem obrazložile razloge sedanjega hudega spora za obnovo delovne pogodbe. Srečanja z uslužbenci, ki se bodo nadaljevala še danes, se odvijajo v popoldanskih urah, da bi zasedanja v čim manjši meri prizadela kliente. V tem tednu je predvideno, da se bo sestel ministrski svet, na katerem naj bi minister za delo Donat Cattin sprejel sklep za ponovno sklicanje zainteresiranih strank, na katerem naj bi se srečali predstavniki zveznih in avtonomnih sindikatov bančnih uslužbencev Aciri in Assicredito. Sindikalni predstavniki se bodo vsekakor sestali jutri, da bi proučili trenutno stanje spora. V primeru, da bi ne prišlo do novosti, je možno, da bo prišlo do novih stavk, saj so sindikati že oklicali nadaljnjih 20 ur razčlenjenih stavk, ki naj bi jih v posameznih zavodih izvedli med 11. in 26. januarjem.

Prejelo ga je vseh 34.000 obrtnikov iz F-JK V koledarju ESA zbirka zakonov o obrtništvu

VIDEM — Deželna ustanova za razvoj obrti ESA že nekaj let razpošilja vsem obrtnikom v Furlaniji-Juljski krajini koledarsko knjigo, v kateri so podrobno omenjeni vsi zakoni, na podlagi katerih obrtniki zaprosijo posojilo ali podporo. Na 72 straneh koledarske knjige so ti zakoni podrobno orisani. Označeno je tudi kateri obrtniki lahko zaprosijo finančno ugodnost, koliko časa obrtnik potrebuje, da bo posojilo odplačal, itd. Povedano je tudi kateri zakoni so veljavni na vsem območju dežele, kateri pa samo v nekaterih pokrajinah. Označene so tudi banke, s katerimi poslujejo ESA ali drugi deželni uradi. Med temi so tudi slovenske banke: kmečko-obrtno posojilnice v Sovodnjah, Doberdolu, Nabrežini in na Opčinah, Tržaška kreditna banka in Kmečka banka v Gorici.

Predsednik ESA Faleschini je ob predstavitvi koledarske knjige novinarjem povedal, da so jo poslali vsem 34.000 obrtnikom v naši deželi. Letos so jo poslali tudi društvom izseljenčev v tujih državah. Marsikateri izseljenec bi se rad vrnil v rodni kraj. Hoče seveda predhodno izvedeti če bo doma imel kakšno ugodnost, da začne obrtno dejavnost.

V omenjenem koledarju je označenih 41 zakonov. V glavnem so to deželni zakoni. Deželni odbornik za obrt Cruder je novinarjem povedal, da bodo bogato deželno zakonodajo o pomoči obrtnikom še v tem letu poenotili. To morajo narediti tudi zaradi tega, ker bo Dežela že letos imela na razpolago manj denarja kot v prejšnjih letih. Zaradi tega v bodoče ne bo na voljo toliko denarja, kot ga je bilo doslej. To velja tudi za razne podpore obrtnikom. Zaradi tega je najbrž prav, da kdor hoče dobiti deželno pomoč, to naredi v najkrajšem času, dokler je še v veljavi sedanja zakonodaja.

Najbolj pravilno pa je, da nasvet slovenski odborniki dobijo v pisarnah Slovenskega deželnega gospodarskega združenja na Tržaškem in v Gorici.

V belopeški tovarni verig Weissenfels 78 uslužbencev v dopolnilni blagajni

TRBIŽ — Že tretje leto zapored je pomajkanje snega pošteno zagodlo ne samo turističnim delavcem. Podjetje Weissenfels z Bele peči v trbiški občini je namreč ponovno v hudi krizi. Podjetje, ki si je pridobilo velik ugled tudi na mednarodnem tržišču zaradi svojih jeklenih izdelkov, posebno pa zaradi verig, ki sodijo v zimsko opremo vsakega avtomobilista v tem času, je bilo namreč prisiljeno ponovno »poseči« po dopolnilni blagajni. Od ponedeljka namreč je vseh 78 delavcev podjetja, ki so zaposleni v proizvodnem sektorju, za štiri tedne v dopolnilni blagajni.

ni. Napoved o dopolnilni blagajni je vodstvo podjetja sporočilo že v prvih dneh tega meseca tovarniškemu svetu in sindikalnim predstavnikom Fim-Cisl, Fiom-Cgil in Uilm-Uil.

Sindikalni predstavniki so se strinjali z uvedbo dopolnilne blagajne in poudarili, da bi podjetje moralo posvetiti večjo pozornost proizvodnji verig industrijskega tipa in da bi morala biti tudi proizvodnja zimskih verig diverzificirana, da bi delo v tovarni ne vedno odviselo od vremenskih razmer. Tovarniški svet in sindikalni predstavniki so se, kot rečeno,

strinjali z uvedbo dopolnilne blagajne in napovedali, da so pripravljeni na dialog z vodstvom podjetja, vendar pod pogojem, da bo le-to ohranilo v tovarni isto število delovnih mest.

Po mnenju predstavnikov Fim-Fiom in Uilm Gornje Furlanije je možno, da se sedanje stanje v tovarni, ki je nastalo samo zaradi izrednih vremenskih pogojev, premosti brez večjih napetosti. Pri tem dodajajo, da je pri reševanju te krize možno nadaljevati to redno dopolnilno blagajno, ali pa jo tudi spremeniti v posebno dopolnilno blagajno.

Borzni pregled

**Banca Agricola
Kmečka banka Gorica**

**NAJBOLJŠI POSREDNIK ZA
VAŠE FINANČNE INVESTICIJE**

TRŽAŠKA BORZA

	5.1.	9.1.		5.1.	9.1.
URADNE KOTACIJE					
Generali	42400	42350	Fidis	7850	7750
Lloyd	18000	18100	Gerolimich	119	117
Lloyd risp.	11250	11450	Gerolimich risp.	88	89
RAS	28200	27900	SME	4280	4170
RAS risp.	12800	12650	Stet	5000	4950
Sai	19100	19100	Stet W 10	—	—
Sai risp.	8150	8150	Stet W 9	—	—
Montedison	2088	2075	Stet risp.	4200	4150
Montedison risp.	1251	1260	Tripovich	10500	10750
Pirelli	3100	3100	Tripovich risp. nc	4000	4100
Pirelli risp.	3090	3115	Att. Immobiliari	5000	5070
Pirelli risp. nc	2330	2300	FIAT	11245	11200
Snia	2925	2920	FIAT priv.	7205	7301
Snia risp.	2960	3100	FIAT risp.	7295	7350
Snia risp. nc	1695	1710	Gilardini	5150	5150
Rinascente	7690	7700	Gilardini risp.	3750	3820
Rinascente priv.	3900	3900	Dalmine	380	373
Rinascente risp.	3950	3990	Marzotto	7800	7860
Premuda	2140	2165	Marzotto risp.	7960	7860
Premuda risp.	1280	1360	Marzotto risp. nc	5810	5830
SIP	3512	3500	NEURADNO TRŽIŠČE		
SIP risp.	3050	2975	I. C. C. U.	840	840
Bastogi	378	375	SO. PRO. ZOO.	900	900
Comau	4360	4400	Carnica Ass.	11500	12000

MILANSKA BORZA: VODILNE DELNICE

	9.1.	spr. %		9.1.	spr. %
ŽIVILSKA INDUSTRIJA - KMETIJSTVO					
Alivar	12190	—0,08	Italcementi	128300	+0,23
Eridania	8030	—	Unicem	27760	—0,14
Eridania risp.	5105	+1,28	Unicem risp.	15690	—0,69
Zignago	8600	+2,25			
ZAVAROVALSTVO - BANČNIŠTVO					
Alleanza Ass.	44890	—0,23	Calp	5455	+1,05
Alleanza Ass. risp. por.	40880	—0,29	Fidenza Vetrar 1000	8525	+0,29
Assitalia	14250	—0,34	Italgas	3025	+0,16
Ausonia	1861	—1,48	Mira Lanza	64300	+0,01
Latina Ass. ord.	13830	—0,14	Montedison 1000	2069	—0,43
Generali Ass.	42300	—0,35	Montefibre	1340	—0,74
Italia Ass. 1000	14260	+0,42	Pirelli	3095	—0,96
Abeille	117800	—0,16	Pirelli risp.	3115	—
La Fondiaria spa	63100	—0,31	Recordati ord.	13350	+1,36
La Previdente	22435	—0,20	Saffa	11580	—0,85
Lloyd Adriatico	18050	—0,82	Sioisigeno	41000	—1,67
RAS fraz.	27890	—1,27	Snia BPD	2900	—1,25
RAS risp. port.	12640	—1,24	Snia Fibre	1780	—0,28
Toro ord.	22190	—0,53	Snia Tecnopolimeri	6930	—1,14
Unipol priv.	16830	—0,23			
Banca Comm. Italiana	5270	+2,94	TRGOVINA - KOMUNIKACIJE		
Banco di Roma	2345	+3,71	Rinascente	7690	+0,06
Credito Italiano	2938	+1,34	Standa	33750	+0,74
Interbanca priv.	63250	—0,55	Standa risp. port.	13150	—0,37
Mediobanca	18800	+1,07	Alitalia cat. A	2319	—1,52
			Alitalia priv.	1717	—1,49
PIRINA INDUSTRIJA - CEMENT			Italcable	17305	+0,02
Cart. Burgo ord.	14650	—0,13	SIP	3509	+0,17
L'Espresso	22850	+3,39	SIP risp. port.	3000	+0,67
Mondadori	—	—	Sirti	12955	+1,01
Mondadori priv.	—	—			
Poligraf. Editoriale	6230	—	ELEKTROTEHNIKA - FINANCE		
Cementir	3460	+0,28	Ansaldo Trasporti	5244	+0,05
			Tecnomasio	3501	+0,02

MILANSKA BORZA: VREDNOTNICE S STALNIM DONOSOM

	9.1.	spr. %		9.1.	spr. %
VEČLETNI BLAGAJNIŠKI ZAPISI					
BTP junij 1990 10,5%	99,20	+0,10	CCT december 1990 IND	100,25	—0,05
BTP maj 1990	99,20	+0,05	CCT februar 1991 IND	99,95	+0,05
BTP januar 1990 12,5%	100,00	—	CCT februar 1992 IND	99,85	+0,10
ZAKLADNIŠKA KREDITNA PISMA					
CCT ECU 1982/89 13%	—	—	CCT februar 1997 IND	99,75	—
CCT ECU 1983/90 11,5%	100,35	+0,15	CCT junij 1993 CV IND	96,50	—
CCT ECU 1984/91 11,25%	100,85	—0,40	CCT marec 1991 IND	99,95	—0,10
CCT ECU 1984/92 10,5%	101,75	—1,50	CCT nov. 1993 CV IND	96,90	—
CCT ECU 1985/93 9%	97,00	+0,52	CCT sept. 1993 CV IND	95,40	—
CCT ECU 1985/93 9,6%	97,45	—0,31	CCT avgust 1992 IND	98,50	—0,05
CCT ECU 1985/93 8,75%	97,45	—0,56	CCT avgust 1993 IND	96,60	—
CCT ECU 1985/93 9,75%	97,70	+0,05	CCT avgust 1990 IND	101,10	+0,10
CCT april 1992 10%	95,20	—	CCT avgust 1991 IND	100,60	—
CCT julij 1992 IND	98,40	—0,10	CCT avgust 1995 IND	94,00	—0,05
CCT januar 1991 IND	100,15	—	CCT avgust 1996 IND	93,10	—
CCT julij 1993 IND	98,95	+0,15	CCT april 1991 IND	100,55	—0,05
NEPREMIČNINE - GRADBE NIŠTVO					
Tripovich	10740	+0,84	CCT april 1995 IND	93,25	+0,11
Tripovich risp. nc	4102	+0,04	CCT april 1996 IND	93,35	—
MEHANSKA IN AVTOMOBIL. INDUSTRIJA					
Attiv. Immobiliari	5070	+0,01	CCT december 1990 IND	101,25	—0,15
Calcestruzzi	18050	—1,09	CCT december 1991 IND	100,45	+0,05
Cogefar	7250	—0,27	CCT december 1995 IND	95,40	—
Del Favero	6760	+3,04	CCT december 1996 IND	—	—
Grassetto SpA	16300	+0,61	CCT februar 1991 IND	101,40	—
IMM Metanopoli	1589	—0,56	CCT februar 1992 IND	99,85	+0,10
Risanamento Napoli	47800	—1,23	CCT februar 1995 IND	97,20	+0,26
Vianini	5348	—0,87	CCT februar 1996 IND	95,45	—
Aeritalia ord.	3466	+0,17	CCT februar 1997 IND	93,20	—
Danielli & C.	11100	+0,81	CCT jan. 1990 BA 12,5%	100,00	—
Data Consyst	12250	—	CCT jan. 1990 BB 12,5%	100,10	—
Fiar SpA	20499	—	CCT jan. 90 USL 12,5%	99,90	—
Fiat	11190	—0,70	CCT januar 1991 IND	101,55	—
Fiat priv.	7235	—0,20	CCT januar 1992 IND	100,70	+0,10
IFI priv.	7289	—	CCT januar 1992 11%	98,50	—0,51
Franco Tosi	31500	—0,59	CCT januar 1993 IND	—	—
Gilardini	5100	—0,77	CCT januar 1996 CV IND	97,00	—3,77
Magneti Marelli	2180	+1,77	CCT januar 1997 IND	93,50	—0,16
Merloni	3160	—0,31	CCT januar 1995 IND	—	—
Necchi ord.	3880	—	CCT januar 1996 IND	95,60	—0,05
Olivetti ord.	7550	—1,11	CCT julij 1990 IND	100,20	+0,5
Olivetti priv.	4940	—0,60	CCT julij 1991 IND	100,70	—
Pininfarina	13520	+0,14	CCT julij 1995 IND	94,90	—
Rodriguez SpA	10200	—0,87	CCT julij 1996 IND	94,05	—0,05
Safilo	11900	—0,41	CCT maj 1991 IND	100,55	—
Safilo risp.	11200	+2,75	CCT maj 1992 IND	—	—
Saipem	2788	+1,01	CCT maj 1995 IND	93,25	—0,05
Saipem risp.	2600	—0,38	CCT maj 1996 IND	93,45	+0,11
Teknecomp	1473	—0,40	CCT maj 1997 IND	—	—

Pokrajinski svet popolnoma prezrl politično krizo odbora

Richetti brez podpore v KD

Dejanska, pa čeprav neformalizirana politična kriza, ki že nekaj tednov hromi tržaško pokrajinsko in še zlasti občinsko upravo, je res nenavadna kriza. Liberalci so nekaj dni pred prazniki glasno napovedali, da zapuščajo upravi, oba predstavnika PLI pa še sedita v odborih in ju kot kaže tudi ne mislita zapustiti. Socialisti so nezadovoljni in že nekaj časa zahtevajo vstop Liste za Trst v večinsko koalicijo, nezadovoljni z izvajanjem programa so tudi republikanci, socialdemokrati pa že več mesecev zamažajo zahtevajo vstop svojega edinega pokrajinskega predstavnika v odbor. Tresle so se gore, rodila se je miš. Tajniki petstrankarske koalicije so se po večdnevni pogajanji sporazumeli za oblikovanje neke vrste kabinetnega sveta predstavnikov vseh večinskih strank, ki naj bi »nadzoroval in po potrebi usmerjal del obeh odborov in če je potrebno tudi župana Richettija in predsednika Crozzolija«. Kaj bo ta kabinet pravzaprav »nadzoroval in usmerjal« ni jasno, medtem ko je jasno, da je ta kriza samo nadaljnja epizoda v političnem obračunavanju med zavezniki, posebno znotraj KD.

Tudi v tržaški KD se dogaja to, kar se je zgodilo ali se dogaja drugod po državi. Na zadnjem strankinem vsedržavnem kongresu so konservativne struje Gave, Andreottija in Forlanija porazile dolgoletnega tajnika De Mito in osamile močno, a razkosano notranjo levico, ki je do tedaj v dobrem in v slabem krojila usodo največje italijanske stranke. Politična »čistka« se je začela najprej v Rimu, nato pa se je počasi razširila tudi na periferijo ter dosegla našo deželo in pokrajino.

Na deželni ravni se za sedaj ni zgodilo še nič posebnega, na Tržaškem pa je prišlo do preobrata. Pokrajinski tajnik Tripani in nekateri »mladi levi«, ki so dolgo časa podpirali De Mito, so potegnili s Forlanijem in Andreottijem, skoraj čez noč oblikovali novo večinsko komponento in potisnili v opozicijo levico, ki jo tukaj pri nas zastopajo predvsem nekdanji motoristi. Z izjemo, da poraženci, če jih lahko tako imenujemo, zasedajo ključna mesta v nekaterih pomembnih uravah. Coloni je edini tržaški poslanec KD, Rinaldi je deželni odbornik za finance, Richetti je tržaški župan, Zanetti je predsednik pristanške ustanove in lahko bi še naštevali.

Če hočemo torej na nek način razumeti vzroke te atipične krize, kar seveda ni lahko, moramo torej izhajati iz prepričanj in razhajanj znotraj KD. Demokristjani seveda niso edini krivci za paralizo in za slepo ulico, v katero sta zašli Občina in Pokrajina, niso pa veliko odgovornost, da je položaj tak, kakršen je. Najbližjeje so tisti župan, ki ne uživa politične podpore in zaupanja svoje stranke, kjer ima več nasprotnikov kot prijateljev.

SANDOR TENCE

Predsednik Crozzoli je na začetku ponedeljkove seje pokrajinskega sveta zelo skopo poročal o poteku političnega preverjanja v petstrankarski koaliciji. Besede kriza ni uporabil, pač pa je govoril o nekaterih težavah, ki pretresajo delo pokrajinske uprave. Na prvo mesto je postavil izvajanje deželne zakona o decentralizaciji, ki nalaga Pokrajini več pristojnosti na nekaterih pomembnih področjih, normativ pa je v marsičem ostal mrtva črka, saj izvajanje omenjenega deželne zakona zahteva novo osebje, ki ga mora Pokrajina tako rekoč »posoditi« Deželi. Med težave je Crozzoli nato uvrstil Agencijo za mladinska vprašanja, ki še ni začela konkretno delovati, Kraški park in napovedano pokrajinsko konferenco o gospodarski problematiki. O Kraškem parku se je v zadnjih mesecih veliko pisalo in govorilo, v zadnjih tednih pa je na deželni in pokrajinski ravni zavladal molk. Dežela je svojčas poverila Pokrajini nalogo, da oblikuje okvirni projekt za naravni park, potem pa se je očito nekaj zataknilo in o tem se sedaj ne razpravlja več. Govori se, da čakajo nekatere večinske stranke na majske upravne volitve v okoliških občinah, od katerih bo torej odvisna tudi usoda načrtovanega (in še danes zelo nejasnega) parka na tržaškem in goriškem Krasu.

Crozzoli je bil kljub tem težavam videti precej optimistično razpoložen in je izrazil upanje, da bo koalicija, vsaj na pokrajinski ravni, v novem letu naredila nekaj več kot v letu, ki je komaj za nami. Predsednik je o krizi govoril med uvodnimi sporočili, ki na podlagi pravilnika ne predvidevajo razprave in ki je torej v ponedeljek ni bilo. Kriza, če o njej lahko v teh pogojih sploh govorimo, je torej za sedaj vsaj v pokrajinskem svetu šla mimo. Videli pa bomo, ali se bo isto ponovilo

prihodnji tork v tržaškem občinskem svetu, ki ga je latentna kriza za več časa popolnoma paralizirala. Jutri se bodo spet sestali pokrajinski sekretarji KD, PSI, PRI, PLI in PSDI in tedaj bomo morda imeli jasnejšo sliko o tem, kaj se pravzaprav kuha v tržaškem političnem kotlu.

Pokrajinska skupščina, ki je imela na dnevnem redu v glavnem le upravne in tekoče zadeve, se je v ponedeljek zvečer znova ukvarjala z vprašanjem Agencije za mladinska vprašanja, katere ustanovitev ni sporna, do hudih težav in zamud pa je prišlo pri izvedbi tega pomembnega projekta. Rojstvo te agencije bi morala v prvi osebi spremljati posebna svetovalska skupina, ki pa je še danes brez predsednika in v bistvu brez stvarnih razvojnih načrtov. Glede tega je prišlo do sporov v večinski koaliciji, tako da je trenutno njen začasni predsednik še vedno predsednik Crozzoli, ostale pristojnosti pa so v rokah odbornika Delo Russa. Pokrajinski svet je v ponedeljek odobril nekatera finančna sredstva za izvedbo tega projekta, kritike zaradi zamud pa so prišle tako iz opozicijskih kot iz večinskih vrst. Se najbolj kritičen je bil načelnik svetovalske skupine Krščanske demokracije Locchi, ki je jasno namignil, da je pri tem prišlo do krčenja večinskega političnega sporazuma. Kritični do zamud so bili tudi Martone (KPI), Cavicchioli (LpT) in Capuzzo (Zelena lista). Projekt za ustanovitev Agencije za mladinska vprašanja je izdelal prof. Renato Solbiati po naročilu Združenja italijanskih pokrajinskih uprav (UPI) in naše Pokrajine. Načrt, ki je prvi v Italiji, je zelo pomemben in zanimiv, ker odpira nove perspektive za delo z mladimi generacijami. Škoda, da bi še dalje ostal mrtva črka. (S. T.)

Predstavili so jo v DSI

Zbirka zborovskih pesmi Od Portoroža do Devina

V Društvu slovenskih izobražencev so v ponedeljek predstavili zbirko zborovskih skladb z naslovom »Od Portoroža do Devina«. Pesmarico, ki vsebuje 12 pesmi, je predstavil Zorko Harej, nekaj pesmi pa je zapel moški zbor sv. Antona Novega.

Pesmarica vsebuje 12 skladb za ženske, moške in mešane zборе, ki so jih napisali primorski avtorji. Kot je naglasil Harej, že sam naslov pesmarice opredeljuje zbirko, saj so skladatelji Primorci, kot so Primorci tudi avtorji tekstov. Zanimiva in pomembna pa je že sama zgodovina pesmarice. Zveza cerkvenih pevskih zborov je namreč pred približno 20 leti poslala svojim zborom okrožnico, s katero je povabila dirigente in pevce, naj skrbijo tudi za nove in izvirne slovenske pesmi in naj uvrščajo v svoj repertoar novosti. Potrebo po novih in izvirnih vokalnih skladbah so člani Zveze zabeležili že na semi-

narju, ki so ga imeli pred okrožnico, vsekakor pa je pobuda naletela na pozitiven sprejem in obrodila dobre sadove. Na revijah Naša pesem so zbori večkrat predstavili nove skladbe, kar je bilo spodbudno tudi za skladatelje, ki so lahko tako dočakali dovolj ažurno izvedbo svojih del.

Pesmarica »Od Portoroža do Devina« je tako izbor pesmi, ki so bile prvič izvedene na omenjeni reviji. Gre za izbor, saj je bilo predstavljanih pesmi več, vendar so se uredniki odločili, da uvrstijo v pesmarico pesmi primorskih avtorjev in to tiste, ki se vsebinsko naslanjajo prav na naše okolje. V izbor so tako uvrstili skladbe Ubalda Vrabca (v zbirki ima levij delež), Zorka Hareja, Ignacija Ote, Hilarija Lavrenčiča, Staneta Maliča in Humberta Mamole. Tekste so prispevali pesniki Vinko Beličič, Alber Miklavc, Alojz Kocjančič, Ljubka Sorli in Tonek Vetrih. Omenjeni pesniki so svoje verzne namenili prav petju, v zbirki pa so še uglasbljene pesmi Prešerna, Župančiča in Gradnika.

Ponedeljkovo predstavitev sta zaključila že omenjeni moški zbor sv. Antona Novega, ki ga vodi Edi Race, in Matejka Peterlin, ki je recitirala besede zamejskih pesnikov, ki so jih skladatelji uglasbili. Včer je tako na lep način predstavil pomembno »sestev« vokalne glasbe in pesmi. Pomembno pa vsaj iz dveh razlogov. Najprej je zbirka dokaz vitalnosti petja na Primorskem, vitalnosti, ki se uveljavlja tudi v skladateljskem delu, kar pomeni, da bogatijo našo zakladnico vedno nove skladbe. Drugič pa je zbirka dokaz, da je usmerjenost zborov v »novo« oziroma tudi v novosti, jamstvo za razvoj glasbene umetnosti in bolj specifično vokalnega petja.

Na sliki (foto Križmančič) ponedeljkova predstavitev zbirke »Od Portoroža do Devina« v DSI.

S svojim poročilom ga bo odprl državni pravdnik

V petek se bo začelo novo sodno leto

V petek, 12. januarja, bodo v dvorani tržaškega porotnega sodišča slovesno odprli novo sodno leto. Na slovenosti, ki se bo začela ob 9. uri, bo državni pravdnik poročal o delovanju tržaškega sodstva v komaj preteklem letu 1989. Poročilo bo seveda ponudilo podatke in informacije o delovanju in problemih tržaškega sodišča, a bo zaobjelo tudi vse ostale probleme, ki tarejo italijansko sodstvo ter na splošno italijansko družbo.

Poročevalec se bo namreč dotaknil problematike vseh najbolj razširjenih zločinov in kriminalnih dejavnosti. Govoril bo o mafiji in camorri ter o organiziranem kriminalu s posebnim poudarkom na učinkovitost protimafijske zakonodaje, seveda pa tudi o prekupečevanju z mamili. Prav tako so na dnevnem redu organizacijski problemi, ki so z novim kazenskim postopnikom skorajda paralizirali italijansko sodstvo, nadalje položaj civilnega pravosodja, vprašanje, kako obravnavati nesreče na delu in poklicne bolezni ter problem posegov sodstva na področju gospodarstva.

Zaradi svoje posebne vloge pa se sodstvo seveda vsak dan sooča s širšimi problemi italijanske družbe, tako da bo poročilo državnega pravdnika nujno zaobjelo — sicer s pravnega vidika — tudi številne druge probleme, in sicer položaj v zaporih in sodelovanje le-teh s krajevnimi upravami, vprašanja okolja in teritorija ter stanovanjske politike, nazadnje pa še probleme mladine s posebnim ozirom na mladinski kriminal, mamila, splav in vzrejanje mladoletnih.

Zadnji del poročila pa bo posvečen predvsem tehničnim vprašanjem sodstva, in sicer odnosu med pripadniki sil javne varnosti, sodniki in odvetniki ter odnosu med sodno policijo in sodstvom samim.

Poročilo državnega pravdnika bo sledila razprava, katere se bodo udeležili predsednik sveta zbornice odvetnikov in pravdnikov, predstavniki Višjega sodnega sveta in ministrstva za pravosodje, člani tržaškega Sodnega sveta, predstavniki združenj odvetnikov in pravdnikov ter Vsedržavnega združenja sodnikov.

Po razpravi, ki bo sledila pravdnikovemu uvodnemu poročilu, bodo uradno odprli sodno leto 1990.

V Burlu spet deluje služba za prekinitev nosečnosti

Po več kot treh mesecih je v otroški bolnišnici Burlo Garofolo včeraj ponovno začela delovati služba za prostovoljno prekinitev nosečnosti, ki so jo zaradi pomanjkanja osebja ukinili v začetku lanskega oktobra. Službo so sicer ponovno aktivirali že pred tednom, vendar so v tem tednu zbirali le imena žensk, ki so želele opraviti operacijski poseg. Služba je torej začela dejansko delovati šele včeraj, ko so opravili prve operacijske posege.

Pa čeprav z veliko zamudo, je zdravstvenemu ravnanstvu otroške bolnišnice vendarle uspelo začasno zaposliti nekaj bolničarjev, ki bodo do dokončne zaposlitve potrebnega osebja jamčili delovanje službe. Kot je znano, je v vseh javnih bolnišnicah naše pokrajine (kot tudi drugod po Italiji) pomanjkanje bolničarskega in pomožnega osebja skorajda dramatično. Poleg tega v številnih bolnišnicah niso zaposlovali večnega osebja zaradi krčenja državnih izdatkov za zdravstveni sektor. V tržaški otroški bolnišnici pa je bilo še težje zaposliti novo osebje, ker stari upravni odbor, ki bi ga morali obnoviti že pred mnogimi meseci, dejansko ni bil pristojen za razpisovanje novih natečajev. Kot nam je včeraj povedal zdravstveni ravnatelj otroške bolnišnice Burlo Garofolo prof. Dardi, pa bo kljub temu že 19. januarja štarl natečaj, na osnovi katerega bodo zaposlili 14 novih bolničarjev. Dokler ne bodo znani rezultati natečaja (kar se bo seveda zgodilo šele čez nekaj mesecev, saj bodo udeleženci natečaja pisali 19. januarja šele pisno preizkušnjo) pa bodo najhujše vrzeli zapolnili

štirje bolničarji, ki so jih - kot omenjeno - zaposlili le za določen čas.

V zadnjem tednu so torej začeli sestavljati čakalni seznam, ki ga v teh mesecih seveda niso imeli, pa čeprav so - kot nam je povedala nadzornica porodniškega oddelka - vseeno skušali nuditi vse potrebne informacije ženskam, ki so se zatekale v Burlo Garofolo. V zadnjem tednu se je sicer le malo žensk obrnilo na službo za prostovoljno prekinitev nosečnosti (ki opravlja približno 70 odstotkov vseh podobnih posegov na Tržaškem), saj jih je bilo zelo malo informiranih o dejstvu, da služba spet deluje (Piccolo, ki že deset dni ni izšel, je za mnoge Tržane namreč edini vir informacij, po drugi strani pa zdravstveno ravnanje bolnišnice ni o tem obvestilo vseh sredstev javnega obveščanja, kot na primer našega dnevnika).

Kot smo svojčas zapisali, je ukinitve službe v teh mesecih izzvala številne polemike, zlasti s strani ženskih organizacij, po mnenju katerih je šlo v tem primeru za ponoven napad na zakon štev. 194. Svoje prepričanje so ženske organizacije, ki so jih podprle številne politične stranke in sindikalne organizacije, utemeljile s trditvijo, da bi vodstvo otroške bolnišnice kljub pomanjkanju osebja moralo biti sposobno, da zagotovi službo, ki jo med drugim jamči državni zakon.

■ Univerza v Trstu je podaljšala rok za vpis novincev v svoje specializirane šole do 20. januarja. Podaljšanje so naredile organizacijske težave pri upravnih postopkih za izvedbo sprejemnih izpitov za te šole.

Raziskava o socialno zdravstvenih potrebah v okraju Kjadin-Rocol

Danes bo v četrti Kjadin-Rocol stekla informativna akcija, ki naj bi pristojne zdravstvene in socialne organe seznanila s potrebami krajevnega prebivalstva. Pobudo za tak pristop je dal dr. Carlo Sacchi, načelnik novoustanovljenega socialno-zdravstvenega okraja, ki ga je Tržaška krajevna zdravstvena enota odprla pred kratkim v naselju Melara (Ul. Pasteur 41/e). Raziskavo je podprl tudi rajonski svet za Kjadin-Rocol.

Kako bo pravzaprav potekala akcija? Okrog tisoč občanov, ki stanujejo na Kjadinu, v Rocolu, na Melari in pri Sv. Alojziju in ki so torej potencialni uporabniki storitev socialno-zdravstvenega okraja, bo odgovorilo na anonimne vprašalnike, s katerim jih bodo na domu obiskali gojenci Šole za zdravstvene delavce in ki bodo seveda imeli ustrezno avtorizacijo tržaške KZE. Drugi del vprašalnikov pa bodo izpolnili v krajevnih ambulantah in pri splošnih zdravnikih, ki delujejo na območju te četrti, ali pa jih bodo prebivalci prejeli v izpolnitev na dom skupaj z ovojnicjo za brezplačno vrnitev izpolnjenega vprašalnika.

Z rezultati raziskave bodo odgovorni pri socialno-zdravstvenem okraju lahko bolj ugotovili, katerim dejavnostim dati prednost, obenem pa bo to tudi prilagoditev, da uporabniki zvedo za obstoj okraja, ki že sedaj nudi osnovne zdravstvene storitve (zdravniški pregledi, injekcijska služba, izdajanje zdravstvenih knjižic in podobno).

V Boljuncu božični koncert združen z likovnim natečajem

Čeprav so božični prazniki že za nami, se koncerti božičnih pesmi še nadaljujejo. Eden izmed njih je bil na primer preteklo soboto zvečer v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Boljuncu, pridelili pa so ga člani domačega Mladinskega doma. Božični koncert sta izvedla domači cerkveni pevski zbor, ki ga vodi Drago Petaros, in cerkveni pevski zbor s Škofij pod vodstvom Branka Primožiča. Oba zbora sta pod mojstrsko roko svojih pevovodij izvedla splet božičnih in cerkvenih pesmi. G. Marij Gerdol je med koncertom podal nekaj misli o tem velikem prazniku za kristjane ter pozval k miru in bratstvu vseh ljudi.

V skladu med prvim in drugim delom koncerta je predsednik Mladinskega doma Silvester Metlika nagradil zmagovalce likovnega natečaja na božično tematiko, katerega se je udeležilo veliko število domačih šolarjev, ki obiskujejo slovenske in italijanske osnovne in nižje srednje šole. Risbe so bile razstavljene v dvorani Mladinskega doma, ocenila pa jih je žirija, ki so jo sestavljali slikar Stano Žerjal, učiteljica Silvana Dobrila in slikar amater Damjan Žerjal. Za nagrade so poleg Tržaške kreditne banke in Hranilnice z Opčin prispevala tudi vsa domača društva in mnogi trgovci in gostilničarji iz dolinske občine.

Za zaključek tega lepega in dobro uspelega koncerta sta oba zbora s sodelovanjem udeležencev zapela znano in priljubljeno pesem Sveta noč, v dvorani Mladinskega doma pa je sledilo prijateljsko srečanje med pevci s Škofij in njihovimi gostitelji. (mm)

Na sliki (foto Magajna) nagajeni učenci slovenskih in italijanskih šol, ki so sodelovali na likovnem natečaju.

V odgovoru sen. Spetiču Notranji minister o žaljivki bivšega župana Staffierija

Italijansko notranje ministrstvo je odgovorilo slovenskemu senatorju Stojanu Spetiču na vprašanje v zvezi z nazivom, s katerim je nekdanji tržaški župan Giulio Staffieri v tedniku »040« imenoval Slovence. Naziv je bil nam dobro znani »s'ciavo«, podrobneje pa se o dogotku lahko seznanimo kar iz besedila Spetičevega vprašanja.

Slovenski senator je 18. maja 1988 zahteval od ministra za notranje zadeve in od ministra za deželna vprašanja, ali poznata javne in nikoli preklancane izjave, ki jih je dal tedniku »040« tržaški župan Giulio Staffieri. V njih je ponovil, da ko govori o slovenko govorečih občanah, uporablja vedno žaljivi pridevnik »s'ciavo«. Pri tem pa da je vedno dosleden s svojo izjavo, ki jo je dal ob novoletnem koncertu v tržaškem gledališču Verdi v polemiki z večjezičnimi voščili škofa. Takrat je namreč dejal, da se »v Rossettijski domovini govori samo italijansko«.

Spetič sprašuje oba ministra, ali se jima ne zdi, da je »tržaški župan ponovno žalil italijanske državljane, ki jim dejstvo, da so člani manjšine, ne jemlje človeškega dostojanstva, ampak jim daje posebno vrednost, tudi zato, ker so kot pripadniki manjšine živel stoletja v sožitju z italijanskim prebivalstvom dežele FJK.«

Na vprašanje je notranji minister odgovoril, da je »tržaški župan izjavil, da je rabil narečni izraz, ne da bi hotel s tem koga žaliti«. Minister je v svojem odgovoru tudi dodal, da »so bila dejstva prosredovana v pretres krajevnega državnega pravdnistva«.

Ostaja torej vprašanje, kaj bo pravdnistvo sklenilo. Interpretacija besed je sicer večkrat zapletena zadeva, vendar ni dvoma, da je tržaška tradicija dala narečni besedi »s'ciavo« povsem negativen prizvok, tako da jo razumemo in tudi izrečemo kot žaljivko.

Mnenja o solidarnostnih akcijah Zakaj in kako zbirajo prispevke za Romunijo

V zadnjem tednu smo v našem uredništvu prejeli nekaj telefonskih opozoril, češ da smo posvetili preveč pozornosti in da smo torej naredili preveč reklame Italijansko-romunskemu odboru za solidarnost, ki ga poleg nekaterih romunskih izseljencev sestavljajo tudi nekateri vidni predstavniki neofašističnih organizacij (med člani njihove prve odprave v Temišvar je bil tudi občinski svetovalec MSI in vsedržavni predsednik FUAN Roberto Menia). Dejstvo, da je za prvo italijansko in torej tržaško solidarnostno akcijo z romunskim ljudstvom, ki je v zadnjih tednih doživelo enega najglobljih in najbolj dramatičnih družbenih pretresov, poskrbela desničarska organizacija, je seveda spravilo v zadrego tudi nas, vendar — kot je svoje sodelovanje s solidarnostnim odborom opravičil tudi koordinatorski pristojstvi Rdečega križa dr. Fabrizio Monti — je šlo za humanitarno akcijo, ki mora preseči ideološke razlike. V trenutku, ko so iz Romunije prihajale vesti, da primanjkuje najosnovnejše za preživetje in za negovanje ranjenecv, pa je bilo samo po sebi umevno podpreti katerokoli akcijo za nabiranje zdravil in ostale pomoči romunskemu narodu.

Po tej prvi ugotovitvi pa se je seveda vsiljevalo vprašanje, zakaj so prve pogonale stroj pomoči prav desničarske organizacije. Mnenje nekaterih bralcev in tudi predstavnikov sindikalnih in političnih organizacij, da so tržaški desničarski skrajneži želeli na ta način vzpostaviti v Romuniji nove politične vezi, je lahko osnovano, vendar ne moremo mimo dejstva, da je Italijansko-romunski odbor za solidarnost edina organizacija, ki deluje neprekinjeno dan in noč vse od Ceausescovega bega in začetka državljanov vojne. Na vprašanje nekaterih bralcev, zakaj nismo reklamizirali delovanja dru-

gih, naprednejših organizacij, smo torej odgovorili zelo preprosto, in sicer, da druge organizacije — razen seveda Rdečega križa, ki je mednarodna humanitarna organizacija in delovanje katere koordinira mednarodno vodstvo v Ženevi — niso sprožile nobene konkretne solidarnostne akcije. Tudi italijansko-romunsko združenje Decebal, ki med drugim ne uživa velike podpore med romunskimi izseljenci (o čemer pa mi ne moremo soditi), je nabirko prispevkov organiziralo skoraj teden dni kasneje. Poleg tega je treba upoštevati tudi dejstvo, da je omenjeni solidarnostni odbor edini odbor v Italiji, ki ga je uradno priznala nova romunska vlada ter ima tudi možnost izdajati prepustnice za varno potovanje skozi Romunijo (le-te je priskrbel mnogim italijanskim odpravam). Po drugi strani pa je tudi res, da nova romunska vlada nima objektivne možnosti, da bi preverila, kdo si v tujini lasti pravico, da ji pomaga.

Zakaj »naprednejše« organizacije niso organizirale svojih akcij, smo torej vprašali nekatere politične, sindikalne in verske predstavnike (kolikor smo jih pač uspeli najti včeraj po telefonu). Skoraj vsi so enotno odgovorili, da bi bilo smešno sprožiti »tekmovalne« v nabiranju prispevkov, potem ko sta Rdeči križ in solidarnostni odbor že organizirala svoji nabirki. Tako nam je pokrajinski tajnik KPI Nico Costa povedal, da so člani partije napotili na RK in pozneje — ko so organizirali središče za nabiranje prispevkov na Pomorski postaji — k organizaciji Decebal, ki je demokrščanskega izvora.

Podobno nam je povedal tajnik CGIL Roberto Treu. Glede na to, da ima RK svoje mednarodne povezave in učinkovita sredstva, so člani sindikata usmerjali na njegov sedež, kjer niso nabirali samo denarja, pač pa vse ostale potrebščine. »Mislim, da solidarnostni odbor ni vreden našega zaupanja,« nam je dejal, »ker so njegovi voditelji imeli tudi burno preteklost in so osumljeni, da so sodelovali pri prevratniških načrtih. Zato si težko zamisljamo, da delajo dejansko in izključno v korist romunskega ljudstva. Da jih je romunska vlada uradno priznala, ni pomembno, saj je položaj trenutno zelo zmeden in je sama Fronta za narodno rešitev zelo raznolika.«

Združenje ACLI ni dalo nobenih navodil svojim članom, saj se le-ti — po besedah predsednika Franca Codege — v takih primerih že tradicionalno obračajo na Caritas (ki je bila drugod po Italiji duša zbiranja prispevkov). Tudi tržaška Caritas, kot nam je povedal ravnatelj g. Mario del Ben, je torej začela nabirko po župnijah, a je zbirala samo denar (zbrala je že okrog 20 milijonov lir), ki ga je nato posredovala vsedržavnemu vodstvu organizacije. Osebe, ki so želele prispevati obleko, hrano in zdravila, pa je pošiljala na Rdeči križ ali na Italijansko-romunski odbor za solidarnost. (B. G.)

Izšla je v sodelovanju med SLORI in ZTT Debata o Šiškovičevi knjigi sinoči v Slovenskem klubu

Knjiga pokojnega Karla Šiškoviča "Znanstveno razmerje do vprašanja narodnosti", ki jo je pred nekaj meseci izdal Slovenski raziskovalni inštitut v Trstu, založilo pa Založništvo tržaškega tiska, je bila tema sinočnje-

V prvih devetih mesecih V tržaški pokrajini tudi lani običajen demografski upad

V prvih devetih mesecih komaj preteklega leta 1989 se demografski položaj v Furlaniji-Juljski krajini v primerjavi z letom prej ni bistveno spremenil. Iste ga se seveda ne bi mogli trditi za tržaško pokrajino, kjer se je nadaljevalo postopno in nezadržno upadanje števila prebivalstva.

V prvih devetih mesecih lani je v tržaški pokrajini stalno prebivalo 264.326 prebivalcev, kar je za 1.990 oseb manj kot ob koncu leta 1988. V istem obdobju se je rodilo 1.234 otrok (leta 1988 1.170), umrlo pa je 3.048 oseb (leta 1988 3.881), kar pomeni, da je naravni prirastek dosegel negativno vrednost 1.814, kar je precej manj kot leta 1988, ko je znašal 2.711 (vendar moramo upoštevati, da se lanski podatki nanašajo samo na prvih devet mesecev in bi bil torej vsakršen optimizem odveč).

V istem lanskem obdobju se je v seznane stalno bivajočih v tržaški pokrajini na novo vpisalo 2.306 oseb (v letu 1988 2.587), izbrisalo pa 2.006 prebivalcev (leta 1988 2.321), tako da je migracijski prirastek pozitiven za tri osebe (medtem ko je v letu 1988 znesel kar 266 oseb).

Po dvanajstih dneh stavke novinarjev Piccolo bo danes izšel

Po dvanajstih dneh stavke bo tržaški italijanski list danes spet v kioskih. Tako so sklenili novinarji, potem ko so iz Rima dobili zagotovilo, da je založnik umaknil pismi, s katerima je vpisal v dopolnilno blagajno dva urednika. Umik pism je bil predpogoj, ki so ga postavili novinarji, da bi začeli preverjanje sporazuma o preustroju časopisov založniškega koncerna.

Korenine spora, ki so prisilile novinarje v 12-dnevno stavko, segajo v prejšnje poletje, ko je založnik predložil sindikalnim organizacijam načrt za korenit preustroj časopisov z dokajšnjim krčenjem osebja, svoj predlog pa utemeljil z dejstvom, da se finančno stanje podjetja slabša. Kaže, da predpostavke, na katerih je slonel dogovor, niso bile povsem preverjene, zaradi česar so novinarji pred časom zahtevali dodatno preučitev sporazuma in vzpostavitev stanja, ki je veljalo pred podpisom pogodbe. Ker je podjetje zavrnilo te zahteve, so novinarji Piccola začeli s stavko, na katero je založnik odgovoril z vpisom dveh urednikov v dopolnilno blagajno.

S posredovanjem vsedržavnega sindikata novinarjev FNSI in združenja založnikov FIEG je bilo nasprotovanje nekoliko omiljeno in stranki sta lahko sedli za pogajalsko mizo, da preverita predpostavke, na katerih je slonel lanskoletni sporazum. Soodčenje vsekakor ne bo lahko in ni izključeno, da se bo spet zaostрил. Tudi zaradi tega novinarji Piccola niso preklicali stanja sindikalne pripravljenosti, časopis pa bo jutri v kioskih precej okrnjen.

Kar 123 delavcev v dopolnilni blagajni Prekinili gradnjo pomola ker je zmanjkalo denarja

S preteklim ponedeljkom so poslali v dopolnilno blagajno 123 delavcev gradbenega podjetja Adriatica Lavori Marittimi. Podjetje je last družbe Micoperi, delavci pa so gradili drugi oddelek VII. pomola v tržaškem pristanišču. V dopolnilni blagajni naj bi bili predvidoma 13 tednov.

Kot je zapisano v tiskovnem sporočilu pokrajinskih sindikatov gradbenih delavcev, se je podjetje odločilo, da pošlje delavce v dopolnilno blagajno iz preprostega razloga, ker ni več finančnih sredstev za nadaljnjo gradnjo pomola. Tržaška Avtonomna pristaniška ustanova je na srečanju s sindikalnimi predstavniki sicer zagotovila, da bo pristojni minister v kratkem podpisal dekret za ponovno finansiranje del. Birokratska pot pa menda ne bi smela biti predolga, tako da naj bi čez nekaj tednov z deli nadaljevali.

Kljub zagotovitvi pa so na sindikalni skupščini prizadetih delavcev, ki je bila na gradbišču, proglasili stanje sindikalne pripravljenosti vseh delavcev podjetja Adriatica. V tiskovnem sporočilu piše, da bodo ukrenili vse, da bi se dela čimprej nadaljevala. Mobilizacija pa bo sindikalna in politična, saj gre za važen problem. Hudo je namreč, da je tolikšno število delavcev v dopolnilni blagajni, medtem ko je gradnja VII. pomola zelo pomembna za vse tržaško gospodarstvo, saj je eden od temeljnih sestavnih delov že izdelanih načrtov in programov za mednarodno revalorizacijo tržaškega pristanišča.

Tržaške pokrajinske sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL v svojem tiskovnem sporočilu opozarjajo tudi na velike slabosti politike naložb, ki so namenjene javnim delom. Večkrat se izkaže, da so naložbe neorganizirane, še večkrat pa dokazujejo, kako slabo delajo razni ministrski uradi. Nesporno dejstvo je, da pomeni trinajst tednov dopolnilne blagajne za kar 123 delavcev in njihovih družin izredno hudo finančno udarec, ki ga je težko opraviti. Upati je, da zagotovi Avtonomne pristaniške ustanove veljavo, saj bi v nasprotnem primeru pomenilo, da se za tržaško pristanišče in gospodarstvo v pokrajini nasploh odpirajo nove težave. V novih mednarodnih razmerah, ki jih pogujejo tudi (in predvsem) spremembe na evropskem Vzhodu, bi lahko pristanišče našlo svojo novo in močnejšo mednarodno vlogo. Za to pa so potrebne nove in sodobnejše pristaniške strukture in v ta okvir prav gotovo sodi tudi razširitev VII. pomola.

Še vedno težave v železniškem okrožju za Trst

Stavke, ki so jih v prejšnjih dneh izvedli avtonomni sindikati železničarjev, so povzročile precejšnje zastoje v tovornem prometu tudi v naši pokrajini, predvsem na mednarodni relaciji. Tako je npr. med 34-urno stavko, ki je potekala od 5. do 7. januarja, na železniški postaji na Opcinah običajno 6 tovornih vlakov, v Sežani pa 10.

V pričakovanju na sestanek na vsedržavni ravni, ki bo jutri v Firencah, so predstavniki sindikata NAS železničarji o težkem položaju v tržaškem okrožju obvestili socialističnega senatorja Arduina Agnellija.

Obvestilo SSŠ za suplente

Sindikata slovenske šole obvešča suplente, ki so v zadnjem osemletju poučevali vsaj 360 dni, da lahko vložijo prošnjo za udeležbo na izrednih habilitacijskih izpitih po 11. členu zakonskega odloka št. 357 z dne 6. novembra 1989. Rok za srednje šole poteče 20. januarja, za vrtce pa 25. januarja.

Roki za premostitve pa so naslednji: za učno osebje otroških vrtcev, osnovnih šol in nižjih srednjih šol do 25. januarja, za učno osebje višjih srednjih šol pa do 5. februarja letos.

Potrebni obrazci in vse informacije so na razpolago na sedežu Sindikata slovenske šole, Ul. Carducci 8/II, in sicer v torek in četrtek od 11. do 12. ure, v sredo in petek pa od 16. do 17. ure.

Včeraj sestanek na tržaškem sedežu Načrt o izboljšanju servisov zavoda INPS

Pokojnine bi morali upravičencem začeti izplačevati veliko prej, kot se dogaja sedaj; tega ne trdijo samo prizadeti, temveč tudi pokojninski zavod INPS. Za letos so si pri zavodu zadali cilj, da bi upokojenec prejel prvo izplačilo že po enem mesecu od zaključka rednega delovnega razmerja.

O tem in na splošno o izboljšanju raznih servisov, za katere je zadolžen INPS, so razpravljali včeraj dopoldne na tržaškem sedežu zavoda. Sestanka so se udeležili poslanec Sergio Coloni, ki je predsednik komisije obeh vej parlamenta za nadzor delovanja skrbstvenih ustanov, člani Pokrajinskega odbora INPS in funkcionarji tržaškega sedeža.

Na sestanku so poudarili, da je omenjeni načrt zelo ambiciozen, vendar pa, da se bodo skušali nakazanemu terminu čimbolj približati. Trenutno stanje v deželnem okviru je glede na državno povprečje še kar dobro: najmanj časa čakajo na redno izplačevanje penzije v Pordenonu (mesec in 25 dni), najdlje na Goriškem (več kot 3 mesece). V Trstu in v Vidmu se povprečje suče okrog dveh mesecev in pol, vsekakor pa se je položaj lani glede na predlansko leto že znatno izboljšal.

Po mnenju poslanca Colonija je zelo pomembno, da INPS začne najprej v Trstu oziroma v FJK prej redno izplačevati pokojnine kot v drugih krajih države, že zaradi tradicije, ki je nekdanj vladala pri nas.

Na sestanku so obravnavali tudi vprašanje izplačevanja penzij sedanjim jugoslovanskim državljanom, ki pa so služili vojaški rok pod Italijo. Na ta naslov je prišlo 14.000 prošnji, od teh so jih pozitivno rešili že približno 11.000.

Včasih je nevarno sedeti tudi v ustavljenem avtu

Včasih je že sedeti v ustavljenem avtomobilu nevarno. O tem nesporno priča neljuba izkušnja Majde Canziani, ki je včeraj okoli pol dne v pol, verjetno nič hudega sluteč sedela v avtomobilu fiat uno, ki je bil ustavljen na trgu pod Bošketom. Vendar pa se je v avtomobil zaletel starejši proizvod turinske tovarne, in sicer, fiat 125, ki ga je upravljal Roberto Grenzi. Udarec je bil dovolj sunkovit, da si je Majda Canziani rahlo poškodovala vrhnji del hrbtenice, zaradi česar se bo morala zdraviti 20 dni.

ga večera v Slovenskem klubu. O knjigi so spregovorili njena urednika Boris Gombač in Pavel Stranj ter urednik knjižnih izdaj ZTT Marko Kravos, nakar se je razvila razprava, ki je osvetlila marsikatero vprašanje iz Šiškovičeve knjige. Debato je vodila predsednica kluba Barbara Gruden.

Karel Šiškovič-Mitko, ustanovitelj SLORI-ja, je bil prav gotovo eden najbolj pronicljivih manjšinskih politikov in strokovno podkovanih teoretikov manjšinskega vprašanja v Italiji in v Jugoslaviji. Gombač in Stranj sta zbrala njegove najznačilnejše članke in strokovne študije, ki so bili že objavljeni, uvodno besedo v knjigo pa je napisal Boris Race.

Prvi del knjige je izrazito teoretičen, v njem Šiškovič predstavlja bralcu svoja gledanja na narodno vprašanje. Pri njegovi politični formaciji, ki je bila marksistična, je pomembno vlogo igral Edvard Kardelj. V nadaljevanju prihaja do izraza Šiškovič kot zgodovinar, verjetno pa je pokojni ravnatelj SLORI najbolj zanimiv in aktualen kot publicist in politični delavec. Pri tem velja omeniti njegova gledanja na južnotirolsko vprašanje in o tamkajšnjem "paketu", po katerem si je v določenem času zgledoval pri oblikovanju globalnega predloga za zaščito naše manjšine.

Zelo aktualen je avtor pri obravnavanju šolske problematike pri nas, zanimiva pa so poglavja o javni rabi slovenščine pri poslovanju izvoljenih teles in krajevnih uprav.

Na sliki (foto Križmančič) z leve proti desni M. Kravos, B. Gruden, B. Gombač in P. Stranj.

† Zapustil nas je naš dragi

Luigi Matjak

(GIGI)

Pogreb bo jutri, 11. t. m., ob 9.30 iz lartvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo: nečakinja Adriana, sestra Valerija Kokorovec z možem Karlom in sinovima Gian-nijem in Marinom, svakinja Maria s hčerama Sandro in Luciano ter ostali njegovi.

Trst, 10. januarja 1990

10. 1. 1983 10. 1. 1990
Ob 7. obletnici smrti drage mame in sestre

**Marije Tence
vd. Maganja**

se je spominjata
sin Mario in sestra Tonči
Trst, 10. januarja 1990

Ob izgubi drage mame in sestre Pepke Štolfe vd. Grilanc izreka svojcem občuteno sožalje

Slovenska skupnost
zgoniške občine

Ob težki izgubi dragega Cvetka Gomizlja sočustvujeta z Edijem in družino

Laura in Alessia

Najbolj živo je v bivši ladjedelnici

V Miljah so že sredi priprav na letošnji 37. Miljski pust

Kot poročajo iz Milj, je tam že vse živo zaradi priprav na 37. Miljski pust, ki je kot znano eden največjih v Italiji. Lahko bi ga uvrstili kar na tretje mesto, takoj po pustnih prireditvah v Viareggiu in Benetkah.

Na delu so predvsem člani desetih pustnih skupin, ki po tradiciji oživljajo Miljski pust z mimohodom svojih alegoričnih voz in ki bo letos v nedeljo, 25. februarja. Skupine pripravljajo svoje vozove v prostorih bivše ladjedelnice Alto Adriatico, vendar pa imajo tudi po mnogih miljskih domovih polne roke dela za pripravo kostumov in mask, ki si jih bodo nadeli člani mnogih pustnih skupin.

Miljske pustne prireditve bodo potekale od pustnega četrтка pa vse do pogreba pustnega kralja na pepelnico sredo. Naj pri tem dodamo, da Miljčani tudi letos upajo v naklonjeno vreme, kakršno je na primer že lani prispevalo svoje k uspehu Miljskega pusta. Kot znano, je bila takratni zmagovalc skupina Lampo s svojim alegoričnim vozom pod naslovom »Taj-ska, dežela sanj«.

Miljske pustne skupine pa so medtem napovedale, da bo letos manj politične satire. Čudno, bi rekli, saj tem s tega področja, predvsem v mednarodnem merilu, res ne manjka. Poleg omenjene skupine Lampo bodo na letošnjem Miljskem pustu nastopile še skupine Ongia, Brivido, Mandrioli, Bulli e Pupe, Trottole, Spasimo, La Bora, Le Falasche in Bellezze naturali.

Danes predavanje Pavla Stranja

V okviru ciklusa »Etnije na območju Alpe-Jadran« prireja tržaško kulturno društvo Maria Theresa predavanje dr. Pavla Stranja z naslovom »Etnična struktura tržaškega prebivalstva v luči preševanja«. Prireditev bo danes ob 17.30 v dvorani Baroncini zavovalnice Generali, Ulica Trento 8. Predavanju bo sledila razprava.

gledališča

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Jutri, 11. t. m., ob 20.30 (red A) bo na sporedu prvi letošnji simfonični koncert vključen v operno sezono. Na sporedu v prvi absolutni izvedbi za Trst Igorja Strawinskega POSVETITEV POMLADI. Orkester gledališča Verdi bo vodil dirigent Wolfgang Rennert, ki bo v uvodu predstavil drugo suito za orkester Ravlove DAPHNE IN CLOE.

Koncert bodo ponovili v petek, 12. t. m., ob 20.30 (red B) in v soboto, 13. t. m., ob 18. uri (red S).

ROSSETTI

Danes ob 16. uri (red sreda) bo gledališka skupina Teatro delle Arti predstavila Wilderjevo delo PICCOLA CITTA'. Režija: Ermanno Olmi. V abonmaju odrezek št. 6. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Od 30. t. m. do 4. februarja se bosta v gledališču Rossetti predstavila Dario Fo in Franca Rame z delom IL PAPA E LA STREGA Daria Foja. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 Willy Signori... e vengo da lontano.

EXCELSIOR - 16.00, 22.15 Sorvegliato speciale, i. Sylvester Stallone.

EXCELSIOR AZZURRA - 15.45, 21.45 Oliver & Company, ris., prod. Walt Disney.

NAZIONALE I - 17.30, 22.05 The Abyss, r. James Cameroon.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Ho vinto la lotteria di Capodanno, i. Paolo Villaggio.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 Le ragazze della terra sono facili.

NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Sono affari di famiglia, i. Sean Connery, Dustin Hoffman.

V vseh štirih dvoranah kina Nazionale bo danes vstop po znižani ceni (4.000, 2.500).

GRATTACIELO - 16.30, 22.10 Ritorno al futuro 2, r. Robert Zemeckis, i. Michael J. Fox.

MIGNON - 16.30, 22.15 Ghostbusters II.

EDEN - 15.30, 22.00 Movie Fantasy, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 Indiana Jones e l'ultima crociata.

LUMIERE - 20.00, 22.15 Mystery Train.

ALCIONE - 15.30, 22.00 L'attimo fuggente, i. Robin Williams.

RADIO - 15.30, 21.30 Le voglie sfrenate di Samantha e Vanessa, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □

- 18. letom □□

čestitke

Danes praznuje v Velikem Repnu 13. rojstni dan MICHELE DESTI. Vse najboljše mu želijo mama, očka, bratec Gabriele, noni ter nonota.

Danes praznuje na Padričah 80. rojstni dan

EVGENIJA KALC

Vse najboljše ji voščijo mož Evgen, sinova Adrian in Dušan z ženama, vnuki, pravnuk David ter vsi sorodniki in prijatelji.

Vedno vam na razpolago

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drev. XX. septembra 16
Telefon 767914

VELIKA IZBIRA: krzen, jop, našitkov
Izredna kakovost
Modni kroji po ugodnih cenah

SVET SLOVENSКИH ORGANIZACIJ

Ubald Vrabec

Tolminski puntarji

Opera v treh dejanjih
Libreto: **Janez Dolenc**
Koncertna izvedba

Jutri, 11. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu, Ul. Petronio 4.
Izvajajo: simfonični orkester iz Ljubljane - operni solisti: O. Gracelj, N. Belamarič, J. Kores, J. Reja, I. Sancin, B. Gorinšek, M. Trček, I. Tuskanič, V. Zdravec, M. Vedernjak - moški zbor društva "Consortium musicum"

Dirigent: **dr. Mirko Cuderman**

Predprodaja vstopnic v Kulturnem domu v Trstu od 10.30 do 13.30.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje SNG DRAMA Ljubljana
Dušan Jovanovič

ZID, JEZERO

Režija Dušan Jovanovič

V petek, 12. t. m., ob 20.30 - abonma RED A in D

v soboto, 13. t. m., ob 20.30 - abonma RED B, E in F

v nedeljo, 14. t. m., ob 16. uri - abonma RED C in G

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 15. januarja, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil KVARTET FAURE.

mali oglasi

PO UGODNI ceni prodam stanovanje v Trzinu, primerno za dve osebi. Tel. (040) 208896.

UGODNO prodam renault 5 TIGA, letnik 89. Telefonirati na št. 200970.

PRODAJALKA in aranžerka išče stalno in resno delo. Govorni jeziki: srbohrvaščina, slovenščina, angleščina in italijanščina. Tel. (040) 572149.

DAJEM v najem gostilno v dolinski občini. Za informacije tel. na št. 228017.

OSMICO je odprla Sonja Štrajn v Mačkalah - Križpot št. 84.

OSMICO je odprl v Borštu št. 1 Sergij Mahnič.

UVOZNO-IZVOZNO podjetje zaposli uradnico-uradnika z znanjem angleščine in srbohrvaščine. Pismene ponudbe poslati na: Fermo posta Villa Opicina - Pat. TS 2001024.

IŠČEM v najem skladišče oz. trgovino, 80 kv. m, v Sežani, Divači ali Senožcih in okolici. Tel. (003867) 72069.

IŠČEM hišno pomočnico, enkrat tedensko v jutranjih urah, po možnosti iz okolice Sestljana. Klicati ob urah kosila na št. 291270.

SLOVENSKA študentka s pasivnim znanjem italijanskega jezika išče resno delo v Gorici. Tel. (003865) 25968.

ODKAR ima Društvena gostilna v Dolini novo vodstvo so vedno številnejši gosti zelo zadovoljni nad izbiro vedno novih zelo okusnih specialitet. Seveda so gostom na voljo tudi izbrana domača in buteljčna vina.

PRODAM trgovino sadja in zelenjave v mestnem središču, dober zaslužek. Tel. 228390.

PRODAM 1500 m² nezazidljivega zemljišča v Boljuncu. Tel. 228390.

PRODAM 10 kubičnih metrov konjskega gnoja. Tel. v popoldanskih urah na št. 814212.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' prodaja krasno vilo v Nabrežini: 280 m², luksuzno, v dveh etažah, tudi za dve družini, box za dva avtomobila, prostorni kletni prostor, vrt 800 m². Tel. 040/382191.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' prodaja v Dolini čudovito popolnoma obnovljeno kmečko hišo, 360 m² v dveh etažah z notranjim kmečkim dvoriščem in teraso z razgledom na dolino Glinščice. Tel. 040/382191.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' išče hiše, tudi potrebnih popravil z ali brez vrta ali zazidljivo zemljišče v dolinski občini ali na Krasu. Tel. 040/382191.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' išče v najem opremljena ali neopremljena stanovanja za stranke z začasnim bivanjem; brez stroškov za lastnike. Tel. 040/382191.

razna obvestila

Narodna in študijska knjižnica - Odesk za slovenski jezik obvešča, da redno deluje JEZIKOVNA POSVETOVALNICA v Ul. sv. Frančiška 20/I, tel. (040) 774333. Urnik: vsako sredo od 17. do 19. ure.

TPPZ Pinko Tomažič obvešča, da bo v petek, 12. t. m., ob 20.30 v Bazovici PRVA VAJA v letu 1990. Po vaji se bo vršilo vpisovanje pevcev in družinskih članov za križarjenje s potniško ladijo Istra od Kopra do Aten in nazaj. Nastopili bomo na Kefaloniji in na Korčuli. Ostale naprosamo, da pohitijo z vpisom, ker so mesta omejena.

Sekcija KPI Josip Verginella vabi v nedeljo, 14. t. m., ob 10.30 v Ljudski dom v Križu na javno razpravo na temo "POLITIČNI PREDLOG TAJNIKA OCCHETTA". Sodeloval bo deželni svetovalec Miloš Budin.

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši - Prosvetni dom Opčine

V torek, 16. t. m., ob 20.30 srečanje na temo: Razmerje med Slovenci in Italijani v Trstu: od ločenosti do prizadevanj za skupni razvoj. Sodelujejo Luciano Ceschia, Pavle Merku, Franco Panizon in Alojz Rebula.

Filatelistični klub Košir sporoča, da bo zaradi praznikov prvi sestanek v novem letu danes, 10. t. m. ob 19. uri. Ostali sestanki pa bodo kot običajno vsako prvo sredo v mesecu ob isti uri.

Sekcija VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec priredi danes, 10. t. m., ob 20.30 v Srenjski hiši v Borštu

spominsko proslavo

ob 45-letnici tragičnih dogodkov, ki so se odigrali 10. januarja 1945.

Sodelujejo: osnovna šola Boršt ter MePZ Slovenec in Slavec. Na sporedu bo tudi kratek dokumentarček o pričevanju preživelih. Vabljeni!

KUPUJ NA OPČINAH

IZŽREBANE ŠTEVILKE 5. 1. 1990
»BOŽIČ 1989 - ZLATO NA OPČINAH«

IZŽREBANA ŠTEVILKA	NAGRADA V ZLATIH ŽETONIH	TRGOVINA
449942	15.000.000	železnina TECNOUTENSILI
179047	2.000.000	elektro BRESCIANI
250032	2.000.000	jestvine SALVI
360257	2.000.000	konfekcije DRIOLI G.
401846	2.000.000	restavracija DANEU
273935	2.000.000	keramike SCLIP
238029	1.000.000	pizzeria VETO
178453	1.000.000	elektro BRESCIANI
591954	1.000.000	V. ALBORHGETTI
326886	1.000.000	salon GARAVELLO
000277	1.000.000	KRAŠKA MLEKARNA
277283	1.000.000	draguljarna MALALAN
312359	1.000.000	Sergio HROVATIN
321122	1.000.000	mesnica HROVATIN
324377	1.000.000	konfekcije FILIPPI
495635	1.000.000	manufaktura PODOBNIK

I. REZERVA

138011	konfekcije K & G
284991	jestvine PUNTARI-KRIŽNIČ
562672	jestvine SOSSI
390253	restavracija DANEU
470154	market praškov UDOVIČ
413150	restavracija DIANA
460582	avtodeli CAZZADOR
599891	konfekcije K & G
434314	trgovina COBEZ
096795	obutve MALALAN M.
336644	obutve ERMAN
420092	restavracija DIANA
519413	urarna SOSSI
030942	agro.SOSIČ
092756	torbice ROBERTA
099260	obutve MALALAN M.

II. REZERVA

039186	parfumerija BISIANI
274278	keramike SCLIP
313546	Sergio HROVATIN
208769	drogerija SKABAR
532853	jestvine SALVI
176474	elektro BRESCIANI
159703	Marino STOCH
082447	draguljarna MALALAN
136842	konfekcija K & G
546769	jestvine BORTOLIN
576889	optika MALALAN
297203	KRAŠKA MLEKARNA
216658	keramike SCLIP
049973	avtodeli SIMIČ
089910	Wilma KALIN
438577	trgovina COBEZ

OPOZORILO srečnim dobitnikom:

VSE IZŽREBANE SREČKE (tudi vse rezervne) MORAJO BITI ODDANE DO VKLJUČNO 5. FEBRUARJA 1990.

CASSA RURALE ED ARTIGIANA-OPICINA
HRANILNICA IN POSOJILNICA-OPČINE

menjalnica

9. 1. 1990			
TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	
Ameriški dolar	1256,500	1240.—	
Nemška marka	748,090	746.—	
Francoski frank	219,450	217.—	
Holandski florint	663,030	660.—	
Belgijski frank	35,660	35.—	
Funt sterling	2078,350	2050.—	
Irski sterling	1974,500	1960.—	
Danska krona	192,860	190.—	
Grška drahma	8,010	7,600	
Kanadski dolar	1081,850	1055.—	
TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	
Japonski jen	8,667	8,500	
Švicarski frank	823,760	817.—	
Avstrijski šiling	106,417	105,800	
Norveška krona	192,950	190.—	
Švedska krona	204,610	201,500	
Portugalski eskudo	8,462	8.—	
Španska peseta	11,457	11,200	
Avstralski dolar	989,200	950.—	
Jugoslov. dinar	—	102.—	
ECU	1517,30	—	

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sodez 040/67001
Agencija Domjo 831.131
Agencija Rojan 411.611

Grenki izliv velikega umetnika

Randone obtožuje

PALERMO — »Truden sem. Ne zmorem več. Ne morem več na oder s svojimi močmi. Morajo me spremljati in podpirati, prisiljen sem k takim smešnim nastopom. Ne bi hotel več početi ničesar, rad bi le v miru umrl na svojem domu.« Veliki sirakuški gledališki in filmski umetnik Salvo Randone je pedsinočnjm v Palermu z grenki-mi besedami orisal svojo kalvarijo priletnega umetnika, ki je proti svoji volji prisiljen k nastopanju, čeprav mu moči pešajo in brez spremstva sploh ni več sposoben stopiti na oder.

Vzrok za grenki izliv igralca, ki je že 64 let eden od protagonistov italijanskega teatra, je bila slabost, ki ga je obšla pred nastopom v Palermu in zaradi česar so bili prisiljeni odložiti predstavo »Revnih pred Bogom«. Publika je bila že v dvorani, ko je vodstvo gledališča odpovedalo predstavo. Premiera »Revnih pred Bogom« je bila na sporedu že prejšnji teden, a so jo odložili zaradi Randonejeve slabosti. V terek je kazalo, da se priletni igralec počuti bolje in da bo lahko nastopal, tik pred dvigom zastora pa so mu moči odpovedale. Zdravnik je pregledal igralca in mu do nadaljnjega prepovedal vsakršno

nastopanje. Vprašanje je zato, ali bo gledališka skupina, ki je postavila na oder »Revne« lahko sploh nadaljevala s turnejo (v programu so imeli vrsto natopov v Mesini in v Apuliji), če se Randonejevo zdravstveno stanje ne bo izboljšalo.

Slabost in nemoč sta botrovali grenkemu Randonejevemu čustvenemu izlivu. Igralec je dejal, da je pri 84 letih še vedno prisiljen nastopati, čeprav mu moči pešajo in sploh ne more več sam na oder. »V omikanih državah kot je Velika Britanija,« je potožil Randone, »država jamči igralcem zadostne dohodke, da lahko dostojanstveno dočakajo smrt. V Italiji pa je položaj naravnost gnusen.« »Na odru sem že 64 let,« je dodal Randone, »moja mesečna pokojnina pa znaša 2 milijona lir. Od teh potrošim vsak mesec poldrugi milijon za osebi, ki skrbita za ženo. Če ne bi nekaj prihranil, ne vem, od česa bi lahko živel.«

Po igralčevem izbruhu je AGIS sporočil, da je za Randoneja na razpolago vsota denarja, ki mu bo v pomoč. AGIS se je obvezal, da pre-skrbi igralcu državno podporo, obenem pa, da se zavzame za rešitev problema, ki ga je Randone s svojim izbruhom nakazal.

RIM — Manzonijsva Zaročnica sta očitno zelo priljubljena tema za resnobno pa tudi za bolj humoristično interpretacijo. Televizijski gledalci so si komaj oddahnili po televizijskem kosalu Salvatoreja Nocite - ki je imel znaten uspeh publike, a je izzval prav tako velik plaz kritik - drevi pa se bodo morali na prvi mreži RAI spet »spoprijeti« z novima Zaročencema, tokrat v bolj nespoštljivi interpretaciji tria Lopez - Marchesini - Solenghi.

Trojka humoristov, ki je že večkrat razveseljevala gledalce televizijskih sporedov RAI, se je odločila za postavitev Zaročencev, ki v glavnih obrih spoštuje Manzonijsvo pripoved, obe-

Nespoštljiva Zaročnica

nem pa v takratno dogajanje vnaša tudi nekaj sedanjih slabosti in družbenih pojavov. Tako nasilneža, ki preprečita poroko med Renzom in Lucio, govorita kot Stanlio in Olio, Renzo se v svoji vasi znajde med množico tem-nopolnih kramarjev, ki prodajajo svoje blago na ulicah, Lucia se izpove ljublj-nemu Renzu, prav kot v Manzonijs-

Festival tokrat na tržnici cvetja

SANREMO — Po dolgem odlašanj-u se je sanremski občinski odbor končno odločil: festival italijanske popevke ne bo več v gledališču Ariston, ki je postalo pretesno, pač pa v veliko večji tržnici cvetja Palafiori. V tržnici je namreč dovolj prostora, da bodo prireditelji lahko organizirali pravi megafestival ob njegovi 40-letnici.

K odločitvi občinskega odbora sta s svojim pritiskom znatno pripomogla organizator festivala Adriano Aragozzini in državna radiotelevizijska ustanova RAI, ki je med glavnimi sponzorji prireditve. Njihova argumentacija je bila, da Palafiori zagotavlja dovolj prostora za letošnje posebno izvedbo, na kateri bodo kot vedno sodelovali že uveljavljeni pevci in nadobudni debitanti, za glasbo pa bo skrbel v živo orkester s 53 glasbeniki. Ob festivalski dvorani bo tudi snemalna soba, na kateri bodo lahko v živo snemali plošče. Poleg tega pa bodo lahko uresničili tudi megasceno z vrtljivimi odri, zrcali, lučmi in skalovijem sanremske obale.

Glavni problem novega sedeža je slaba dostopnost. Občinska uprava in prireditelji pa preučujejo razne možnosti, da bi se izognili prometnim zastojem na ozki, nevarni in zastareli Ul. Aurelia.

vem romanu, pri tem pa, kot sodobne najstnice, vneto žveči svoj gumij.

Trio Lopez - Marchesini - Solenghi je za postavitev v glavnem poskrbel sam, saj humoristična trojka podala večino likov, obenem pa poskrbela tudi za režijo in scenarij. K pobudi pa je privabila tudi Bauda, ki nastopa v izmišljeni vlogi Lucinea očeta.

O tem, ali je dopusten nespoštljiv odnos do del, kot Zaročnica pa bo drevi govor na tretji mreži med odda-jo Fluff. O vprašanju bosta s komiki razpravljala semiolog Omar Calabrese in docent italijanske literature Alfredo Giuliani.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Odločitev vedno boleča

Skoraj polovica italijanskih žensk pravi, da bi se poslužila tablete znane pod oznako RU 486, če bi morala spla-viti. Tako zagotavlja zadnja izmed ob- javljenih anket, ki so jih razni množič- ni mediji naročili specializiranim družbam ob izbruhu polemik glede uporabe francoske tablete v Italiji. Za mesečnik Marie Claire-donna più je telefonsko raziskavo mnenja opravila tržaška družba SWG, ki se je na tem področju že zelo uveljavila.

Zanimivo je, da je pristanek na uvedbo tablete RU 486 iz ankete v an- keto množičnejši. Prvo raziskavo mne- nja je že 12. novembra objavil dnevnik Corriere della sera in trdil, da je 62% žensk proti »nekirurškemu splavu«. Kmalu nato je rezultate slične ankete objavil tednik Espresso, ki je zagotav- ljal, da je nasprotnih žensk 60%. Po- datki ankete SWG pa pravijo, da bi se 44,2% žensk raje poslužilo tablete kot pa kirurško opravljenega splava.

Pri branju podatkov je seveda treba upoštevati dejstvo, da teh 44,2% vse- kakor ne zavrača splava. Skoraj 23% intervjuvanih žensk pravi, da je odloč- no proti prekinjanju nosečnosti, med- tem ko nekaj več kot 21% vprašanih pravi, da se ne bi poslužilo tablete, vendar pa možnosti za prekinitev no- sečnosti nikakor ne zavrača. Skoraj 12% žensk pa ne ve, kaj bi storilo.

Tržaška družba SWG je intervjuvala 800 žensk, ki so stare od 16 do 45 let, enakomerno so porazdeljene po ita- lijanskem ozemlju, pripadajo pa različ- nim družbenim slojem. Zagovornice tablete, ki so jo iznašli v Franciji, bi se za RU 486 odločile predvsem, ker bi jih takšna izkušnja manj šokirala od kirurškega posega (36,9%) in ker je ta možnost manj nevarna (23,2%).

Tudi med nasprotnicami tablete je največ žensk, ki so zaskrbljene nad fi- ziološkimi posledicami, v tem primeru nad morebitnimi stranskimi učinki tablete. Zato se je ne bi poslužilo kar 42,1% žensk, medtem ko jih je nekaj več kot 10% prepričanih, da splav s

tableto ni tako zanesljiv kot kirurški poseg.

Med enimi in drugimi pa je veliko neodločenih, ki ne znajo razložiti, za- kaj so za oziroma proti. Malo žensk pa misli, da je splav s tabletko tako enos- tavna rešitev, da jo je zato treba za- vreči, medtem ko večina vseh misli, da splav vsekakor prizadene žensko, ki je tako ali drugače v najhujših tren- utkih sama.

Poleg raziskav javnega mnenja pa so številni mediji vprašali za stališče tudi veliko znanih žensk. Z raznimi ni- ansami je bila velika večina za uved- bo tablete v prepričanju, da je splav v vsakem primeru izhod iz sile in nika- kor ne brezskrbna odločitev. Zato je nadvse pomembno, da je splav za žen- sko čim manj travmatičen in v mejah sodobnih znanstvenih spoznanj čim manj nevaren. Boleč je vsekakor, manj s fiziološkega vidika kot z duševnega. Po mnenju večine intervjuvanih žen- sk, anonimnih in znanih, pa tableta RU 486 celo poveča odgovornost posa- mezne ženske, ki se v sklepi fazi ne prepusti zdravniškim rokam, temveč mora vse opraviti sama (vzeti vsa predpisana sredstva).

Med že objavljenimi izjavami znanih Italijank je npr. tudi stališče astro- noma Margherite Hack, ki zagovarja uvedbo tablete RU 486. »Kdor se boji, da bi tako splav postal preenostaven, prebanalen, premalo boleč, si očitno predstavlja, da si ženske ne želijo dru- gega, kot da bi splajljale. Ne kakšen smisel ima pravzaprav ta ugovor? Ali- so z uvedbo anestezije morda banalizi- rali operacije?«

Teologinja Adriana Zarri pa je izja- vila, da je načeloma proti splavu. Ven- dar pa meni, da država nikakor ne sme odločati v imenu vsake posamez- nice, zato soglaša z zakonom, ki ureja možnosti protovoljne prekinitve no- sečnosti in zato tudi ne nasprotuje uvedbi sredstva, ki omogoča, da je splav manj travmatičen.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nan.: Santa Barbara
10.30 Dnevnik
10.40 Variete: Ci vediamo
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Piacere RAI 1
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Occhio al bi-
glietto
14.10 Dok.: Kvarkov svet
15.00 Odprta šola
15.30 Oddaja o kulturi: Nove-
cento - It. literatura od
leta 1945 do danes
16.00 Mladinska oddaja: Big!
18.00 Kratke vesti
18.05 Aktualno: Italia ore 6
18.45 Nan.: Santa Barbara
19.40 Almanah, vreme in
dnevnik
20.30 TV film: I promessi spo-
si (kom., It. 1989, r-i.
Tullio Solenghi-Anna
Marchesini-Massimo
Lopez, 1. del)
21.30 Film: Notte italiana
(dram., It. 1987, r. Carlo
Mazzacurati, i. Marco
Messori), vmes dnevnik
23.15 Filmske novosti
23.25 Šport v sredo
0.25 Dnevnik in vreme
0.35 Rubrika: Mezzanotte e
dintorni

CANALE 5

7.30 Nanizanke: Fantasilan-
dia - Cirano, Il mago, 8.30
Hotel - Cala il sipario,
9.30 Love Boat - Una po-
vera ragazza ricca
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00
Bis, 12.40 Il pranzo è ser-
vito, 13.30 Cari genitori,
14.15 Il gioco delle cop-
pie
15.00 Aktualni oddaji: Agen-
zia matrimoniale, 15.30
Cerco e offro
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 za vas
17.00 Kvizi: Doppio slalom,
17.30 Babilonia, 18.00
O.K. il prezzo è giusto,
19.00 Il gioco dei 9, 19.45
Tra moglie e marito
20.25 Variete: Striscia la noti-
zia
20.35 Film: I magnifici 7 (ves-
tern, ZDA 1960, r. John
Sturges, i. Yul Brynner,
Steve McQueen)
23.00 Variete: Maurizio Co-
stanzo Show
0.50 Variete: Striscia la noti-
zia (pon.)
1.05 Nanizanki: Lou Grant -
Telecamere in tribunale,
2.05 Bonanza - Il toro

RAI 2

7.00 Otroški variete: Pata-
trac in risanke
8.30 Nanizanka: Capitol
9.30 Dok.: Lepote zemlje
10.00 Varieteja: Aspettando
mezzogiorno, 12.00
Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.15 Rubrika: Diogenes
14.00 Nadaljevanka: Quando
si ama
14.45 TV igr: L'amore è una
cosa meravigliosa, 16.15
(Non) Entrate in questa
casa, vmes 15.50 nani-
zanka Alf
17.00 Kratke vesti
17.05 Videocomic
18.20 Dnevnik - športne vesti
18.35 Nanizanka: Miami Vice
19.30 Rubrika: Rosso di sera
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Aktualnosti: La notte
della Repubblica (5. del)
22.45 Dnevnik, vreme in ho-
roskop
23.00 Film: Due sotto il diva-
no (kom., ZDA 1980, r.
Ronald Neame, i. Wal-
ter Matthau)
0.45 Film: L'anello cinese
(krim., ZDA 1947, r. Wil-
liam Beaudine, i. Ro-
land Winters)

RETE 4

8.00 Nan.: Il Viriginiano
9.30 Nadaljevanke: Una vita
da vivere, 10.30 Aspet-
tando domani, 11.30 Così
gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per
amore
12.40 Otroški variete: Ciao
Ciao in risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri,
14.35 Topazio, 15.25 La
valle dei pini, 16.00 Ve-
ronica il volto dell'amore
17.00 Nanizanka: General
Hospital
17.35 Nad.: Febbre d'amore
18.00 Variete: Star 90
19.00 Aktualno: C'eravamo
tanto amati
19.30 Nanizanka: Mai dire sì
20.30 Film: Il più grande spet-
tacolo del mondo (dram.,
ZDA 1952, r. Cecil De
Mille, i. Corner Wilde,
Betty Hutton)
23.30 Film: La banda Casaroli
(dram., It. 1962, r. Flores-
tano Vancini, i. Renato
Salvatori, Tomas Milian)
1.30 Film: Il grande agguato
(pust., ZDA 1949, r. Jo-
seph Kane, i. Rod Came-
ron)

RAI 3

12.00 Dok. oddaja: Meridiana
- Tavolozza italiana -
Napoli stagione dell'a-
nima, Človek in okolje
14.00 Deželne vesti
14.30 Razgovor o dveh naj-
večjih sistemih na svetu
in Izbrane rime Fran-
cesca Petrarce
15.30 Hokej na ledu
16.30 Variete: Black and Blue
17.00 BlobCartoon
17.15 Nanizanki: I mostri,
17.45 Vita da strega
18.10 Dok. oddaja: Geo
18.45 Športna rubrika: Derby
(vodi Aldo Biscardi)
19.00 Dnevnik in vreme
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Variete: Blob - Di tutto
di più
20.25 Aktualno: Una cartolina
spedita da Andrea Bar-
bato
20.30 Film: Un anno vissuto
pericolosamente (dram.,
Avstral. 1982, r. Peter
Weir, i. Mel Gibson,
Linda Hunt, Sigourney
Weaver)
22.35 Oddaja o aktualnostih:
Fluff
0.05 Nočni dnevnik

ITALIA 1

7.00 Risanke
8.30 Nanizanke: SuperVicky,
9.00 Mork & Mindy, 9.30
Agente Pepper - Parco
paradiso, 10.30 Simon &
Simon, 11.30 New York
New York, 12.35 Chips,
13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.20 Italijanske smešnice
15.30 Nanizanka: Batman
16.00 Otroška oddaja: Bim
bum bam, risanke I Puffi
in D'Artagnan
18.00 Nanizanka: Arnold - Il
compagno di stanza
18.30 Italijanske smešnice
18.35 Nanizanke: A-Team,
19.30 I Robinson, 20.00
Cristina - Guai d'amore,
20.30 I ragazzi della 3. C
21.30 Aktualno: Pronto polizia
22.30 Nanizanka: I-Taliani
23.00 Dokumentarec: Sorrisi e
filmini
23.10 Rally Pariz-Dakar
23.40 Italijanske smešnice
23.45 Filmske novosti
23.50 Nanizanke: Crime Story,
0.50 Gli intoccabili, 1.50
Ai confini della realtà

TV Ljubljana 1

9.00 Mozaik. Spored za otro-
ke in mlade: Preproste
besede
9.20 TV drama: V znamenju
device (D. Disić, pon.)
10.15 Nadaljevanka: Vedno
popoldne (1. del)
15.15 Video strani
15.25 Teleski '89 - pripravimo
se na smučanje (pon.)
15.55 Žarišče (pon.)
16.30 Dnevnik in poslovne in-
formacije
16.45 Mozaik. Dokumentarec:
Vmesni čas - Bojan Kri-
žaj, 17.25 dok. Super
prevodnost (1. del)
17.55 Spored za otroke in
mlade: ZBIS - Začarane
uganke, 18.10 Gledališ-
ka predstava - Kozlov-
ska sodba v Višnji gori
(Mladinsko gledališče)
19.00 Risanke in TV Okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik, šport in vreme
20.05 Film tedna: Priča
(dram., ZDA 1985, r. Pe-
ter Weir, i. Harrison
Ford, Kelly McGillis)
22.05 TV okno
22.10 Dnevnik, šport in vreme
22.30 Ropot
23.15 Video strani

ODEON

12.30 Nan.: Quattro in amore
13.00 Otroški variete: Sugar
15.00 Nadaljevanke: Anche i
ricchi piangono, 16.00
Passiones, 17.00 Cuore di
pietra
17.00 Nan.: Il supermercato
più pazzo del mondo
18.30 Človek in zemlja
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke in smešnice
20.15 Variete: Sportacus
20.35 Film: La signora della pi-
ovra (dram., ZDA 1986, r.
Paul Wendkos, i. Melissa
Gilbert, Tony Franciosa)
22.15 Sport: Excalibur
23.30 Film: Colpo di stato

TMC

9.30 Nadaljevanka: Adamo
contro Eva
10.15 Nanizanka: Il giudice
10.45 Nad.: Terre sconfinite
11.30 Aktualno: ženska TV,
Ogledalo življenja
13.30 Vesti in šport
14.30 Glas. oddaja: Clip clip
15.00 Risanke in nanizanka
16.00 Film: Cara mamma, caro
papà (kom., ZDA-Kan.
1982, r. Eric Till, i. Alan
Arkin)

TV Koper

13.00 Rally Pariz-Dakar
13.30 TVD Novice
13.45 Nogomet - angleško pr-
venstvo
15.30 Nočni boks (pon.)
16.15 Nogomet - špansko pr-
venstvo
18.15 Wrestling spotlight
18.45 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Rally Pariz-Dakar (po-
vzetki)
20.20 Rubrika: Pillole
20.30 Dokumentarec: Campo
Base (vodi Ambrogio
Fogar)
22.00 Nogometna rubrika:
Mongolfiera
23.15 Kockarka - prvenstvo
NBA
0.45 Dokumentarec: Campo
base (pon.)

TV Ljubljana 2

17.40 Svet športa
18.30 Slovenci v zamejstvu
19.00 Dokumentarec: Skriv-
nostni svet (9. del)
19.30 Dnevnik in Premor
20.00 Žarišče
20.30 Fragmenti neke biogra-
fije: Vladimir Vasiljev

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 10.00, 14.00,
17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše
vmes Koledar; 7.40 Pravljica; 8.10 Ko zgo-
dovina zazveni; 8.40 Soft music; 9.50 Or-
kestralna glasba; 10.00 Pregled tiska;
10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Fran-
coski šanson; 12.00 Zdravniška posveto-
valnica; 12.20 Melodije; 12.40 Revija
ZCPZ; 12.50 Orkestri; 13.20 V žarišču;
13.30 Glasba po željah; 14.10 Otroški ko-
tiček; 14.30 Na goriškem valu; 16.00 Mi
in glasba: flavtist Miloš Pahor in pianis-
tka Dina Slama; 17.10 Roman: Vojna
in mir (7. del); 17.25 Mladi val: Radic za vas
- vi in radio, vmes Yesterday ali Od jutri
ne kadim več (kabaret Sergeja Verča in
Borisa Kobala); 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00,
11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00
23.00 Poročila; 8.05 Za knjižne molje; 8.30
Instrumenti; 9.05 Glasba; 11.05 S poti po
domovini; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10
Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski na-
sveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Radio
danes; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Me-
hurčki; 14.20 Mladi mladim; 14.40 Mer-
kurček; 15.15 Radio danes; 15.30 Dogodki
in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio
ob 17.00; 18.05 Jazz; 18.30 Na ljudsko
temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Stu-
dio 26; 20.00 Zbori; 20.35 Igra hornis-
ta; 21.05 S knjižnega trga; 21.30
Opere; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodi-
je; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni
spored in Nočna glasba.

RADIO KOPER
(slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Po-
ročila; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutra-
njik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutra-
nja kronika; 7.30 Pregled tiska in kultur-
ni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 Od
enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi;
16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski
dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti;
18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Prenos
Radia Ljubljana.

RADIO KOPER
(italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30,
18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30
Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30
Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija
zvezd; 7.35 Vodenji govorno-glasbeni pro-
gram; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem ted-
na; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival; 10.00
Dnevni pregled tiska; 10.10 Superpass
10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Srečanja
11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah
13.00 Čestitke poslušalcev v živo in glas-
ba; 14.00 Kompasovi turistični napotki
14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanja; 16.10
Kviz; 16.45 Made in Yu; 17.00 Srečanja
z...; 17.05 Bubbling; 18.00 Puzzle; 18.40 M
in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni program

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro
jutro; 17.00 Klepet ob glasbi; 19.00 Glas-
ba po željah; 20.30 Pogovor z odvetni-
kom in Ostali Trst, nato Nočna glasba.

Brezposelnost - razkorak med statistiko in realnostjo

Ekonomisti trdijo, da je polna zaposlitev utopija. Določena stopnja nezaposlenosti naj bi bila fiziološki pojav. Do razhajanj v mnenjih pride ob določanju stopnje brezposelnosti, saj je možnost zaposlitve velikokrat odvisna od strokovne usposobljenosti osebe, ki išče zaposlitev, spola, starosti in drugih dejavnikov. Tako na Goriškem, kljub temu da je v seznami pri delavskih uradih vpisanih od štiri do pet tisoč oseb, ki išče zaposlitev, primanjkuje varilcev in kleparjev in nekaterih drugih profilov.

Sicer je tudi iz podrobnih številčnih podatkov, ki jih vsak mesec sproti pri-

pravljajo pri Uradu za delo težko izluščiti dejansko stanje, saj je razkorak med številkami in stvarnostjo zelo velik. Ker drugih, popolnejših števil ni na razpolago, je treba pač vzeti kot osnovo tiste, ki so razpoložljive, ocena dejanskega stanja pa je potem problem bolj ali manj podrobne analize, poznavanja razmer itd.

Iz podatkov Pokrajinskega urada za delo za lansko leto (manjkajo dokončni podatki le za mesec december) je mogoče razbrati, da je bilo v seznami brezposelnih vsak mesec vpisanih od štiri do pet tisoč oseb. Ta številka je v novembru narasla na 5561 oseb.

Takoj je treba povedati, da gre za osebe, ki so že bile zaposlene in so trenutno brez dela, oziroma za osebe, ki čakajo na prvo zaposlitev.

Povedati je treba tudi, da so v seznamu tudi tako imenovani večni brezposelni. Pravzaprav je teh še največ, približno tri četrtine. To so seznami, ki se obnavljajo iz meseca v mesec, na njih pa se v glavnem ponavljajo ena in ista imena. V mnogih primerih gre za osebe iz drugih, tudi zelo oddaljenih pokrajin, saj zakonski predpisi dovoljujejo vpis v seznami brezposelnih tudi pri dveh uradih za delo v dveh različnih pokrajinah. Podatki torej niso dovolj zanesljivi glede stanja na Goriškem.

Podatke o številu nezaposlenih je zato mogoče tolmačiti zelo različno. Tisti, ki se zavzemajo za hitrejšo industrializacijo se sklicujejo na splošno navedbo v seznamih urada za delo in poudarjajo pomen odpiranja novih delovnih mest, zlasti v industriji. Ob tem tudi zanemarijo ugotovitev, da se tisti, ki so vpisani v seznami neradi odločajo za delo v tovarni, v industriji. Prevladujejo namreč brezposelni, ki iščejo delo v drugih sektorjih, oziroma, ki niso posebej opredeljeni.

Koliko oseb je čakalo na zaposlitev v posameznih mesecih lani? Januarja je bilo v seznamu 4885 oseb. Večji del je bilo "starih" kandidatov. Na novo so vpisali 920 brezposelnih (ki so že bili zaposleni), 208 kandidatov pa je prošlo za prvo zaposlitev. Februarja je seznam obsegal 5138 imen, novih vpisov je bilo 616, oziroma 125 itd. Marca je seznam spet zdrknul pod pet tisoč, oktobra pa spet poskočil na 5185 in novembra celo na 5561 imen. Novih vpisov je bilo 727 (kandidati, ki so že bili zaposleni) in 152 (v pričakovanju prve zaposlitve).

Prijeten pevski večer v župni cerkvi v Podgori

Lep odziv krajanov na koncert božičnih pesmi

Kulturne prireditve, predvsem tiste, ki jih prirejajo v našem obmejnem prostoru, naj bi bile tudi prispevek k medsebojnemu spoznavanju, utrjevanju prijateljstva in izmenjavi kulturnih dobrin. Tako je bilo povedano na sobotnem koncertu božičnih pesmi, ki ga je Prosvetno društvo Podgora pripravilo v domači župnijski cerkvi.

Ob domačem mešanem pevskem zboru in skupini osnovnošolskih otrok iz Podgore in Pevme, sta kot gosta nastopila pevska zbor »Angelo Capello« iz Begliana ter mešani zbor Lipa iz Šempasa.

Italijanska skupina, ki se je ustanovila leta 1969, je dobro znana na Trzinu, kjer je imela doslej največ nasto-

pov. Na koncertu v Podgori, kjer se je zbralo zares veliko ljudi, so pevci iz Laškega nastopili pod vodstvom Dorina Fabrisa.

Pevci in pevke mešanega zbora Lipa pa prav v tem letu slavijo svojo desetletnico. Jubilej bo skupina, ki jo vodi Miran Rustja, proslavila z izdajo kasete.

Lepo presenečenje pa so pripravili domači pevci, člani mešanega zbora Podgora, ki so nastopili pod vodstvom Mirka Špacapana. Zbor se je v zadnjem času številčno povečal s prihodom mlajših sil. Svoje znanje so domači pevci ob sklenitvi koncerta prekusili tudi v sodelovanju osnovnošolskih otrok.

Na sliki: mešani pevski zbor iz Podgore ter osnovnošolski otroci skupaj nastopajo v podgorski župnijski cerkvi. (Foto Pavšič)

Polemike po Andreottijevem obisku

Je že tako. Vsak pomembnejši dogodek povzroči tudi polemike, kritike, očitke, užaljenost. Tako je bilo tudi ob odprtju sedeža univerze v Gorici in ob obisku predsednika vlade. Nekaj zelo kritičnih pripomb o obisku Andreottija je menda povedal predsednik deželne vlade Biasutti, ki je obisk označil kot "popolnoma nekoristen", podelitev častnega doktorata pa kot "prazen obred, ki v praksi nič ne pomeni".

Take ocene predsednika deželne vlade, ki so jih tiskovne agencije menda posredovale vnepravem pomenu, niso bile po godu goriškemu županu, ki je že včeraj jezno odgovoril, da so izjave "žaljeve za mesto, za njegovo kulturno tradicijo, v odnosu do predsednika ministrskega sveta".

Včeraj popoldne je Biasutti v posebnem sporočilu pojasnil pravi pomen kritik, ki jih je izrekel. "S tem nisem hotel zmanjšati pomena odprtja univerze niti pomena obiska Andreottija. Moja kritika izhaja iz ugotovitve, da Dežela uradno ni mogla povedati svpovega stališča, in to ne po volji predsednika vlade".

Sicer pa je Biasutti, kakor izhaja iz poročila, že včeraj predlagal nujen sestanek z Andreottijem za obravnavo nujnih vprašanj glede finančnega zakona in razumevanja specifičnosti naše dežele.

V polemikah dan po Andreottijevem obisku velja opozoriti tudi na izjavo deželnega tajnika KPI Viezzija, ki soglašal z Biasuttijem, češ da se skuša zmanjšati vloga Dežele glede opredelitve nekaterih pomembnih vprašanj.

Zdi se sicer, (in Biasutti to v včerajšnjem sporočilu potrjuje) da je razlog polemik v dejstvu, da pri tako pomembnem dogodku, kakor je bilo odprtje sedeža univerze, niso dali besede predsedniku deželnega odbora.

Varianta načrta industrijskih gradenj

Po krajskem božičnem in novoletnem presledku se bo v tem tednu obnovila upravna dejavnost. Nekateri rajonski sveti bodo v prihodnjih dneh vzeli v pretres urbanistična vprašanja, zlasti kar zadeva gradnjo ljudskih stanovanj in industrijskih objektov.

Jutri ob 20.30 se bodo sestali rajonski svetovalci za Svetogorsko četrt in Placuto. Na dnevnem redu sta dve točki. Poleg ostavke svetovalke Bisiachove bodo preučili varianto gradbenega načrta ljudskih stanovanj v Ul. dei Campi in načrt industrijskih (obrtniških) objektov pri Kazermetah. Seje se bo udeležil tudi občinski odbornik za urbanistična vprašanja inž. Nicolò Fornasir.

V petek, 12. t. m., ob 20.30 pa bo na vrsti rajonski svet v Štandrežu. Na seji bodo razpravljali o varianti načrta ljudskih stanovanj v Štandrežu in zazidalnega načrta v industrijski coni. Tudi tu bo prisoten inž. Fornasir.

■ V današnji oddaji Na goriškem Valu Radia Trst A bomo lahko ob 14.30 prisluhnili posnetkom o božičnem in novoletnem koncertu v Podgori oz. v Gorici in o delovanju KD Jezero iz Doberdoba. Vili Prinčič se bo v športni rubriki pogovarjal z Aleksandrom Corvo in Bojanom Makucem.

Odpiranje in čiščenje novih jam

Prva akcija Kraških krtov

Kraški krti so se v soboto zbrali na Vrhcu, na prvi letošnji delovni in raziskovalni akciji. Na delovno akcijo so prišli pravzaprav vsi člani društva, sončen a hladen dan pa je privabil k jamarskemu domu, kjer je bil "štáb" tudi marsikateri radovedneža, ki je želel videti krt pri delu. Za prvo akcijo v novem letu so se krti lotili odpiranja dveh novih jam, ob obilici pomagačev pa so opravili nekaj koristnega dela tudi v dveh že znanih votlinah. Na Ledinah so ob uporabi kompresorja in pnevmatskega kladiva odprli dve novi jami, ki sta globoki okrog 6 metrov in ki se nato končujeta v ozke špranje.

V Leščah pa so razširili vhod v arheološko jamo in še drugo 30 metrov globoko jamo, ki je po prvih ugotovitvah zelo zanimiva. Tu so opravili tudi nekaj meritev, ki spadajo v redno dejavnost raziskovalcev podzemlja.

Jamarski praznik se je nadaljeval do noči. Sodelujočim na delovni akciji in tudi obiskovalcem so jamarji ponudili tople obroke v obliki mineštre in klobase z zeljem, bogato zalit z vinom.

Žal so tokrat pogrešali prisotnost jamarjev in prijateljev s Koroške in Slovenije, ki so bili sicer redni gosti vseh dosedanjih novoletnih akcij. Praznik je bil zato pretežno interne-

ga značaja, zato pa bolj domač in pristen.

Na sliki (foto Čubelj): skupina Kraških krtov ob vhodu 30 metrov globoke zanimive jame.

Carmen Perco

Danes ob 18. uri bodo med običajno tedensko oddajo "Osebe in dogodki na Goriškem" na Ljudskem radiu spregovorili o Carmen Perco. O učitelji in pisateljici, avtorici publikacije "Lucicino, un paese nella resistenza" in nekaterih drugih, bosta spregovorila predsednik rajonskega sveta učitelj Mario Perco in vnukinja arh. Fabrizia Perco. Oddajo bo vodil Roberto Semoli, sodelovala bosta Luigi Pillon in Silvano Poletto.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Che ora è?« VERDI 20.30 »L'incerto palcoscenico«. Gledališka predstava.

VITTORIA Danes zaprto. Jutri 17.00-22.00 »Oliver & C.«. Risanka.

Tržič

COMUNALE Danes zaprto.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Sexy bizzarre I«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 18.00 »Živeti in umreti v L.A.«, 20.00 »Grešna zadovoljstva«.

SVOBODA - Šempeter Danes zaprto. Jutri 20.00 »Živeti in umreti v L.A.«.

DESKLE Danes zaprto.

SEZONSKO **MaxMara** ZNIZANJE
GORICA - KORZO ITALIA 43/A - TEL. (0481) 532933

primorski dnevnik

PREDNAROČNINA

ZA

LETO

1990

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

Celoletna 192.000 lir
Mesečna 20.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 192.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili **brezplačno male oglase in čestitke**.

□ Naročnino lahko poravnate:
— na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
— pri raznašalcih časopisa
— preko pošte na t/m ZIT št. 13512348
— in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

pogrebi

Danes ob 8. uri Ermanno Busan iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 9.30 Caterina Fillon vdova Valusso iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 11. uri Ermenegildo Scarel iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 13.15 Bruna Braidot vdova Marega iz splošne bolnišnice v Moš, ob 13.15 Aldo Saccon iz splošne bolnišnice v Gračež, ob 13.15 Erminia Brumat vdova Mauchigna iz splošne bolnišnice v Ronke, ob 13.45 Dorotea Zavertanik vdova Čaudek iz bolnišnice Janeza od Boga v Sovodnje.

Preminila je naša draga

Doroteja Zavertanik vdova Čaudek

stara 78 let

Pogreb bo danes, 10. t. m., ob 14. uri z obredom v cerkvi v Sovodnjah. Pogrebni sprevid bo ob 13.45 iz bolnišnice Janeza od Boga.

Žalostno vest sporočajo otroci z družinami, sestri in drugi sorodniki Gorica, 10. januarja 1990
Pogrebno podjetje Preschern

Jutri v Gorici tudi prvo srečanje z avtorjem Kinoatelje začel z Gorica Kinema

Kinoatelje je začel novo leto filmske sezone Gorica Kinema - Gorizia Cinema s filmom *Fantje iz Ulice Panisperna* režiserja Giannija Amelia, jutri pa vsebuje četrtkovni filmski večer v Kulturnem domu v Gorici tudi prvo srečanje z avtorjem. Po predstavitvi filma *Maicol* bo namreč stekel pogovor z režiserjem Mariom Brento. Odraslo filmsko ljubiteljstvo ga je morebiti že spoznalo pred več kot desetimi leti, ko je izšel njegov prvenec *Vermisat* (1975),

ki je bil predstavljen v uradni selekciji Beneškega festivala, nagrajen v Valladolidu in bil deležen laskavih ocen filmske kritike. Kot že takrat, je tudi sedaj v ospredju žalostno milansko proletarsko okolje: v *Vermisat* bedna eksistenca nabiralcev črvov, v *Maicol* pa osamljeno in predano življenje delavske nezakonske matere, ki hrepeni po ljubezni.

Po dolgih letih raznolikega filmskega snovanja in organizacijskega dela

se Brenta ponovno predstavlja s celovečercem v proizvodnji filmske delavnice Ipotesi Cinema v Bassanu. Skupaj z Ermannom Olmijem je bil namreč med iniciatorji svojevrstne filmske šole, ki dokazuje, da lahko tudi »provinca«, daleč od filmske metropole, rodi izvirne pomembne projekte, kar potrjuje ravno *Maicol*. Čeprav je filmsko delavnico Ipotesi Cinema podprla lokalna občinska uprava in razni ekonomski dejavniki, je jasno, da morajo biti taki filmi nizkoprorračunski in verjetno prav zaradi tega učinkujejo bolj pristno kot običajni izdelki »normalne rimske« produkcije. Ermanno Olmi je predstavljal filmsko šolo v Bassanu kot nekakšno skupnostno samovzgojo v življenje, pri čemer je film le sredstvo, cilj pa je vzgoja celovite avtorske osebnosti, ki ni samo običajni filmski delavec. Ipotesi Cinema ima zato bore malo povezav s klasično filmsko šolo, na njej ni predavanja, vsak se preizkusi v konkretni filmski praksi, ko izvaja svoje zamisli ali pristopa s svojim znanjem ali tudi samo željo po njem k projektom »sošolcev«. V svoji zasnovi odprtega prostora, kjer ni ne učencev in ne učiteljev, v katerem se uresničuje pretok zamisli in izkušenj, ima Ipotesi Cinema marsikaj utopičnega. Po besedah Maria Brente pa je ustvarjanje v taki skupnosti, v kateri lahko preverjaš svoje delo in čutiš skupno stremenje po nečem, kar te druži, tudi veliko bolj hvalježno in navdušujoče. ALEŠ DOKTORIČ

Režiser filma *Maicol* Mario Brenta

Ljubezen in vojna

Domotožje, hrepenenje po snidenju z zaročenko, dolgčas in obup, so najpogostejša občutja, ki prevevajo pisma treh Tržačanov (Ferdinanda de Krischana, Ferryja Hoeniga in Francesca Lenardona) v prvi svetovni vojni. Njihova razpoloženja se pojavljajo v težkem času, ko je bila subjektivna izkušnja ujeta v veliko zgodovinsko preizkušnjo svetovne razsežnosti. V njihovih dopisih se izkazuje ljubezni najdražjim preplava z obujanjem spominov na brezskrbno življenje v predvojnem Trstu, ki je bil takrat na višku svojega gospodarskega in družbenega razcveta, a tudi s kruto realnostjo vojnega bojišča, s smrtjo, lakoto in granatami.

Ferdinand de Krischan, ki je bil po rodu iz Ptuj, je vstopil v avstro-ogrsko vojsko kot prostovoljec, sit malomeščanskega ravnodušja in dolgočasje, z željo in hotenjem utišati svoj nemir do vojaškega reda in discipline. A še pred izbruhom vojne mu je vojaška suknja postala pravi oklep, ki bi se ga najraje takoj znebil, bilo pa je prepozno. V njegovih pismih ni zato videti in zaznati nobenega navdušenja, ampak le fatalistično sprejemanje usode. Ferdinand (Fery) Hoenig se v pismih z bojišč spominja prijetnih večerov, ki jih je z veselimi družbami predsedel v tržaških kavarnah. Toži se mu po buržujski čistoči, po priboru in lepih krožnikih, obžaluje, da kot vojak praktično živi kot divjak. Težavno prilagajanje vsakdanjemu vojaškemu življenju je opaziti tudi v krajših dopisih Francesca Lenardona, ki hrepeni po čimprejšnjem koncu svetovne katastrofe.

Pisma treh omenjenih Tržačanov so pred kratkim izšla v drobni knjigi *Vojna in ljubezenska pisma* (Lettere di guerra e d'amore, založba zadruha Passato e presente, Trst, 1989, str. 83). Vojna je vsekakor dogodek, ki pretrga in prižadene življenje posameznika ter močno zrahlja vez med preteklostjo in sedanostjo. Tako v zaledju kot v strelskem jarku človek živi odrinjeno življenje, zato mu obujanje spominov na preteklost večkrat predstavlja edino uteho. Vojna pomeni kaos, nered in katastrofo, posebno za tiste, ki so bili vajeni malomeščanskega blagostanja in ugajenega obnašanja. Knjiga je izšla po zaslugi Marine Rossi in Sergia Ranchija, ki se že več let posvečata zbiranju biografskega gradiva, korespondenc, fotografskega materiala in pričevanj iz vojnih časov. Iz objavljenih pisem razberemo odnos, ki ga je povprečni tržaški malomeščan imel do vojne in do njenih grozot.

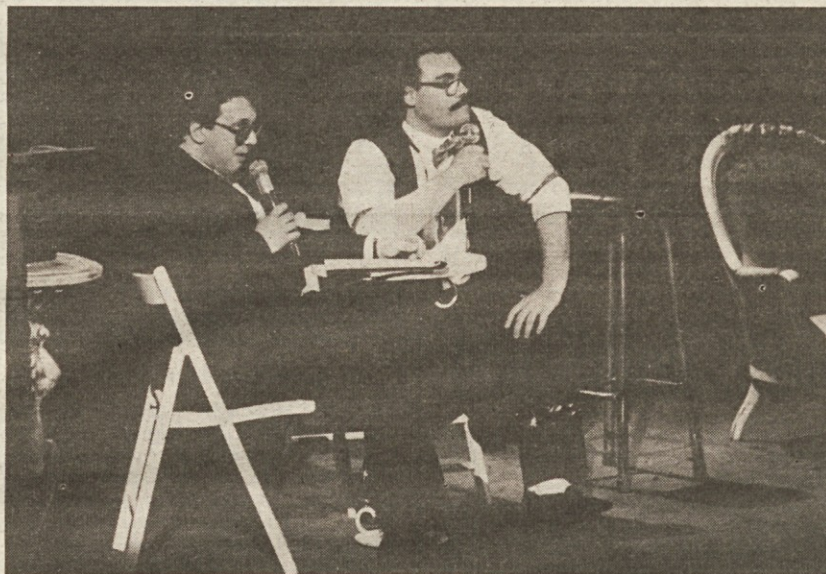
V de Krischanu, Hoenigu in Lenardonu ni nikakršne upornosti, ampak le fatalistično sprejemanje trpke usode. Ohranjanje vezi z domačim okoljem, z ljubljeno osebo je za tiste, ki dnevno živijo pod granatami in v stalnem dotiku s smrtjo, nadvse dragoceno in pomembno. Pisanje pomeni evazijo, čustveni stik z normalnim vsakdanom. Objava korespondenc in dopisov treh Tržačanov je morda še preskromen prikaz osebnega doživljanja vojne, predstavlja pa vsekakor zanimiv doprinos opisu osebnih pričevanj grozot prve vojne.

MARTA VERGINELLA

Na tržaškem radiu nov Verčev in Kobalov kabaret Yesterday ali Od jutri ne kadim več

Yesterday ali Od jutri ne kadim več. Kaj je tu nenavadno, če človek sklene, da ne bo kadil več? Prav nič. Danes skleneš, jutri pa že prižgeš novo cigareto in ko pokadiš škatlo že spet skleneš, da od jutri zagotovo ne kadiš več. In tako se dim nadaljuje, pljuča puha, puha. Še sreča, da se stvari ponavljajo, ne kajenje, ampak satirični kabareti! Kajti Yesterday ali Od jutri ne kadim več je novo satirično poglavje preizkušene dvojice Kobal-Verč, ki puha v eter iz studia slovenske tržaške postaje RAI nove domislice, bodice, duhovitost, inventivnost. Novi kabaret Borisa Kobala in Sergeja Verča je na sporedu našega radia ob sredah (po 18. uri) in nedeljah (ponovitev sredine oddaje ob 14.10).

Poslušal sem nedeljsko ponovitev tik pred odhodom od doma. Kljub burji, a sončnemu vremenu, sem se namenil s sinom na izletek, ko ujamev v radiu, da od jutri ne kadim več. Kako, saj ne kadim (tako se samo reče) že od 1. maja! Pa zvem, da to sploh ni pomembno, pomembneje je biti sredi zgodovine in z nožičkom delati luknjo v berlinskem zidu ali gledati v Brandenburška vrata (bmv), kot to dela prof. Pirhovec. Ali poslušati Balka, ki si upa celo preveč v svojem poročanju. Preveč za naše pojme, seveda! Ali pa slediti Gigiju, za verovanem v »revolucionarnost« značnega Gruzijca. Vsi ti posrečeni liki pa vendar govorijo nam in o nas, čedalje neposredneje, jasneje, odkriteje. O nas in »naši ulici in stavbi v tej ulici«, kjer se vse odloča in kjer je še zadnja oaza... Ne. Ničesar več ne napišem. Zakaj? Nobenega zakaj več. Le vabilo, da lahko vsakdo, ki želi »nekaj več«, posluša novo satirično oddajo dua Kobal-Verč. Tudi sam sem jo in potem (kljub gromu in nevihti v hiši) vedreje odkorakal s sinčkom na izlet. Peš? Ne, tega danes več ne počenja. Z avtom, seveda. V njem resnično ne kadim. (mc)

Boris Kobal in Sergej Verč

Nova »elitna« revija Marine Ripa di Meana

Vse kaže, da so se za italijanski bulvarski svet devetdeseta leta začela v znamenju njegove »primadonne« Marine Ripa di Meana. Sedaj že 48-letna gospa je pretekli teden osvojila ne prav prestižni naslov »najslabše pisateljice leta 1989«, saj je revija *Prospective* nel mondo proglasila njeno drugo in za sedaj zadnje knjižno delo *La più bella del reame* (Najlepša v kraljestvu) za najslabšo knjigo, ki je izšla preteklo leto v Italiji.

Marine taka ocena sploh ni prizadela. Pisali smo že, da je anketo sprejela kot »dobro« reklamo zanjo in za njeno »udeleževanje« na družbenem področju. Le-te pa bo še kako potrebna sedaj, ko se je aktivno »vrgla« v novinarstvo. Marina Ripa di Meana je namreč odgovorni urednik revije *Elite*, ki jo prav v teh dneh pošilja na tržišče italijanski založnik Newton & Compton. Revija je namenjena ženskam, ki si želijo uspeha v družbi. Elite naj bi jim - po trditvah odgovorne urednice - pripomogla uresničiti te želje. Gre torej za revijo za resnično elitne kroge, ki je že po ceni »elitna«, saj stane 50.000 lir...

Življenjska stiska in moč v delih zdomskega slikarja

V galeriji Commerce v Ljubljani je konec lanskega leta razstavljal svoje risbe risar, zdomec in pisec Dragotin Trumbeša, rojen 1938. leta v Veliki Mlaki pri Zagrebu.

Najprej so zanj spregovorile risbe iz življenja naših zdomcev in izseljencev, kakršen je sam. Razstava je imela naslov GASTARBAJTERJI in je živo, natančno, skoraj filigransko izrisavanje prizorov iz njegovega lastnega življenja zdomca, vandročka, potepuha, priložnostnega delavca, garača in stavca v tiskarni, ki je odšel leta 1966 v Frankfurt, se vrnil na Hrvaško, zopet

odpotoval v Nemčijo. Leta 1975 izda mapo risb iz obdobja svojega potovanja med dvema domovinama, ki doživi ponatis v obliki knjige.

In o čem nam pripoveduje s široko, prirčno, humorno kretnjo, z risbami, ki so skrbne izrisane gravure, shematizirane in do razkrinkavanja realistične. Iz avtorja vejejo sledovi Generaličeve in Hegedušičeve naivne šole v hrvaški vasi Hlebinji, ki je osvojila svet in prodrla v salone po vsem svetu in v hiše bogatašev. Vendar D. Trumbeša sledi le svoji notranji šoli.

Kjerkoli se ustavimo, je pred nami vsakdanjik malega, neukega človeka, ki priroma v Nemčijo, pahnjenev na asfaltno džunglo, v neon in beton, s svojo kot golobica prestrašeno dušo.

Na postaji podzemeljske železnice gruča kmetičev in kmetič s culicami: »Prispjela je turska obitelj« piše pod risbo. Sledijo prizori, ko Tonček išče delo, trka na vsa mogoča vrata z namškimi napisi, nato delo najde, stanuje v mizerni baraki. Gastarbaaterska Golgota, križe in težave ima došlek na gradbišču, v kuhinji kot pomivalec posode, v javni hiši z javnimi deklinacijami, pri pitju in kartanju, ob surovih prizorih lumpenproletarskega seksualnega življenja; doleti ga politična obtožba izražena v satiri, posmehu in nemoči. Vse se strne v eno misel, daje dvodomstvo boleče in izkoreninjeno tavanje in da je nekdo za to tavanje kriv, odgovoren. Tu je obtožba, krivica, gorje, tam vesel, robusten smeh in volja do življenja, kljub temu da te tujina ne sprejme in da te končno vsrkava vase in pusti sledove. Karambol dveh civilizacij, deseterih kultur, tisočih notranjih razkolov in duševnih travm.

Vmes pa kot veseli sončni žarek zdrav, delavski, kmečki, gastarbeiterški smeh: »Tonček ide na posao«, risba, ki prikazuje vaškega Tončka, neke vrste podravskega Dudeka iz nadaljevanke o Gruntovčanih, ki koraka z marelo pod pazduho sredi supermodernih avtomobilov, neke po srdi »Deutschland Strasse«, s sendvičem v aktovki in si žvižga »Najlepše biti je v zagorski kleti«.

Tak je Dragutin Trumbeša: živa risba živga, lastnega življenja. Zapisana je tudi s pesmimi in naturalističnimi dramskimi besedili, ki jih je predstavil z igralci po različnih izseljenjskih klubih. Risbe pa je razstavljal malone po vsej Evropi, Španiji, Portugalski, Franciji, Belgiji, Italiji, Nemčiji, pa v ZDA, na stotih samostojnih in dvostotih skupinskih razstavah. Tako je gledalcu, kot da bi gledal prgišče domače prsti, vržene Evropski in svetu v obraz. Da pa ne govori le o sebi in Jugoslovanih, priča katalog z risbami z naslovom GASTARBEITER, ki ima besedilo Gerharda Zwergenza prevedeno v hrvaški, nemški, italijanski in turški jezik. Delovna sila sezoncev za trajno civilizacijo kjerkoli na planetu Zemlji! Izpoved teh risb prerašča meje.

IVAN CIMERMAN

Bledi in skromni enodejanki v gledališču Cristallo

Gledališče »La Contrada« je začelo novo leto (sobota, 6. januarja) v dvorani Cristallo s ponovitvijo dveh enodejank, ki ju interpretira glavna igralka te tržaške skupine Ariella Reggio. »Črna vdova« Carla Terrona in »Modra obleka« Sergia Velittija sta bili sicer na sporedu že lansko poletje, a kljub temu enodejanki nista ničesar izgubili v izpovednosti in na moči, saj je »ženska« in vsakršna norost značilnost tega našega časa, ko padajo moralne opore in se čustva izgubljajo. In prav za to gre v obeh igrakah - za čustva, samoto in čudna duševna stanja.

V »Črni vdovi« se vije pripoved ženske, ki je trideset let čakala, da osvoji svojega moža, znanega fizika, ki je vse življenje samo razmišljal in izumil. Sedaj pa je priklenjen na voziček, top, tih in na milost in nemilost predan oskrbi žene, ki je čuteča, ljubezniva in polna skrbi do invalida, a tudi maščevalna v svoji ljubezni.

V drugi enodejanki večera pa vidimo Ariello Reggio v vlogi Antoniette Scherli vd. Cairano, matere petih otrok. Ženska je v sodni dvorani, za rešetkami, osumljena, da je spustila v limonado strup za miši in s tem zastrupila vseh pet nedolžnih otročičev. Skratka, gre za dramatično obrambo neapeljske ženske, v predelavi in režiji Maria Licalsija (režiral je obe enodejanki, o katerih je tu govor), ki je Velittijev komad ambientiral v Trstu in prelil v tržaško narečje.

Ariella Reggio skuša po svojih najboljših močeh interpretirati duševna stanja dveh različnih ženskih usod. Resnici na ljubo, vedno ji to ne uspe, v nekaterih prebliskih pa je dovolj emotivno poglobljena, trdna in dramatično razkosana. Vsekakor premalo, da bi enodejanki prešli na raven dobrega gledališkega dogodka.

Na posnetku: Ariella Reggio

MARIJ ČUK

Vreni Schneider tretjič zmagovalka slaloma za letošnji svetovni smučarski pokal

Spet smola Šarčeve

HINTERSTODER — Švicarka Vreni Schneider je tudi včeraj potrdila, da se po poškodbi na kolenu vrača v lanko sijajno formo, ko je bila za vse tekmece nepremagljiva. V četrtem slalomu sezone je osvojila svojo tretjo zaporedno zmago, to pa je bila njena že trideseta zmaga za SP. Tragična junakinja dvodnevni tekem za SP v Hinterstoderju pa je bila nedvomno Jugoslovanka Veronika Šarec, ki je tako kot že v ponedeljkovem veleslalomu padla tik pred ciljem in si glede na čas, ki ga je imela, drugič v dveh dneh zanesljivo napravila vzpon na zmagovalni oder. Po prvem teku je bila Šarčeva spet najboljša od Jugoslovank, saj je bila tretja, v drugem teku pa je z vrtoglavo vožnjo nekajkrat tvegala izpad, dosegla najboljši vmesni čas, a je nato padla pred zadnjimi vrati. V drugem teku se je slabo končalo tudi za Matejo Svet (sedma po prvem teku) in Katjušo Pušnik (16.), medtem ko je za pravi podvig tokrat poskrbela Nataša Bokal, ki je s štartno številko 45 dosegla po prvem teku 14. mesto, vdrugič pa je bila navedena sijajna, saj je dosegla tretji

najboljši čas, kar ji je omogočilo, da se je uvrstila na končno šesto mesto. Vsekakor je tudi ta nastop pokazal, da za Avstrijo in ob Švici razpolaga zdaj Jugoslovija z najmočnejšo žensko slalomsko ekipo, le da zaenkrat njenim tekmovalkam še ne uspe, da bi vse hkrati tudi v drugem teku vozile enako zanesljivo kot v prvem.

Žensko smučarsko SP se bo nadaljevalo v soboto in nedeljo v Hausu na Avstrijskem.

VRSTNI RED

1. Schneider (Švi.) 1'35"27, 2. Wachter (Av.) 1'36"08, 3. Von Gruningen (Švi.) 1'36"88, 4. Buder (Av.) 1'37"38, 5. Strobl (Av.) 1'37"78, 6. Bokal (Jug.) 1'38"02, 7. Filliol (Fr.) 1'38"12, 8. Kronberger (Av.) 1'38"13, 9. Terzian (ZDA) 1'38"23, 10. Andersson (Šve.) 1'39"14.

SKUPNO SLALOM

1. Schneider (Švi.) 75, 2. Strobl (Av.) 58, 3. Wachter (Av.) 55.

SKUPNO ZA SP

1. Wachter (Av.) 155, 2. Gerg (ZRN) 148, 3. Kronberger (Av.) 133, 4. Schneider (Švi.) 105, 5. Walliser (Švi.) 74.

Švicarka Vreni Schneider

Prijateljska nogometna tekma

Sklicani »modri« za Reggio Calabria

MEDULIN — Za prijateljsko nogometno srečanje, ki bo v soboto v Reggio Calabria med reprezentancama Italije in Jugoslavije (under 21 B lige) so bili sklicani naslednji jugoslovanski igralci: Cicović in Stević (Rad), Milojević (Crvena zvezda), Savelić (Budučnost), Erak (Čelik), Jurković, Boksić, Jeličić in Vučevića (Hajduk), Novak (Olimpija), Leković (Budučnost), Bosančić in Vukov (Vojvodina), Ivić (Proleter), Panadić (Dinamo) ter Petrić (Partizan).

Pomočnika selektorju Vujoševiću bosta na tej tekmi Vladimir Petrović-Pižon ter Ivan Jedelj.

Danes Monaco - Argentina

MONTECARLO — Z današnjim srečanjem proti Monacu bo argentinska nogometna reprezentanca začela serijo 5 prijateljskih tekem. Sledila bodo namreč srečanja proti Gvatemali (14. 1.), Mehiki (17. 1.), Škotski (28. 3.) in selekciji Katalonije (4. 4.).

Zmaga Jesenic in Olimpije

V srečanjih 24. kola 1. jugoslovanske lige v hokeju na ledu so Jesenice s 3:2 (3:0, 0:0, 0:2) premagale Partizana, Olimpija pa je s 5:11 (0:3, 2:6, 3:2) v Beogradu odpravila Crveno zvezdo.

Četrtfinale za italijanski pokal

Danes drugo kolo

RIM — Danes bodo na vrsti tekme drugega kola četrtfinalnega dela za italijanski nogometni pokal.

V skupini A se bosta (ob 14.30) pomerila Ascoli in Inter. Za Milančane je to prvi nastop, Ascoli pa je v prvem kolu izgubil v gosteh z Romo s 3:0 in pokazal, da mu je pokalni nastop pravzaprav deveta briga, zato je pričakovati lahko zmago Interja, ki pa bo nastopil brez nekaj standardnih igralcev. V zadnjem kolu (24. januarja) bo tekma Inter - Roma.

V skupini B bo Napoli (ob 14.30) gostil Bologno, ki je v prvem kolu s 3:2 premagala Fiorentino in si od tega gostovanja obeta točko, medtem ko bodo skušali gostitelji zmagati. Tekma zadnjega kola med Fiorentino in Napolijem bo v Firencah.

V skupini C Milan ne bi smel imeti težav z drugoligašem Messino, ki je v prvem kolu sicer izžrila točko Atalanti, a v pokalu kajpak nima ambicij. Tekma v Milanu se bo začela že ob 13. uri. Tekma zadnjega kola med Atalanto in Milanom bo v Bergamu.

V skupini D bo Juventus (ob 20.30) igral v Pescari. Gostitelj je v prvem kolu z 2:1 izgubil v Genovi proti Sampdoriji, a je v bistvu ugodno presenetil. Za Turinčane vsekakor pride v poštev samo zmaga, kajti Zoff si ne more privoščiti dajati Sampdoriji nikakršnih prednosti, čeprav bodo dvoboj med prvotigašema te skupine odigrali v Turinu.

Tudi po 11. etapi avto-moto rallyja Pariz - Dakar

Orioli in Vatanen še vedno solidno v vodstvu

NIAMEY (Niger) — Tudi včerajšnja 11. etapa rallyja Pariz - Dakar (Tahoua - Niamey, 431 km, od katerih 222 km posebne vožnje) ni prinesla spremembe na vrhu lestvic, zato pa je bilo slišati nekaj zanimivih izjav organizatorja Gilberta Sabina. Slednji meni, da je rally začel izgubljati prvotno privlačnost in zato naj bi ga v prihodnje skrajšali, z mape rallyja pa naj bi tudi črtali Pariz in Dakar in nasploh nekoliko spremenili potek. Vrstni red včerajšnje etape:

MOTOCIKLISTI: 1. Mas (Šp.) yamaha v 2.21'46"; 2. De Petri (It.) cagiva po 39"; 3. Orioli (It.) cagiva 46"; 4. Picard (Fr.) yamaha 1'36"; 5. Picco (It.) yamaha 1'53"; 6. Arcarons (Šp.) cagiva 3'25"; 8. Medardo (It.) giler 7'44".

AVTOMOBILISTI: 1. Vatanen (Fi.) peugeot 1.19'31" penalizacije; 2. Cowan (VB) mitsubishi po 1'57"; 3. Ambrosino (Fr.) peugeot 2'07"; 4. Waldegaard (Šve.) peugeot 2'37"; 5. Wambergue (Fr.) peugeot 4'31"; 6. Auriol (Fr.) buggy 4'50".

Skupni lestvici po 11. etapi:

MOTOCIKLISTI: 1. Orioli (It.) cagiva 52.45'17"; 2. Mas (Šp.) yamaha po 1.12'11"; 3. Picco (It.) yamaha 2.27'19"; 4. Magnaldi (Fr.) yamaha 2.41'34"; 5. Picard (Fr.) yamaha 2.46'36"; 6. De Petri (It.) cagiva 3.06'15"; 9. Medardo (It.) giler 5.34'23".

AVTOMOBILISTI: 1. Vatanen (Fin.) peugeot 17.14'45"; 2. Wambergue (Fr.) peugeot po 1.54'07"; 3. Waldegaard (Šve.) 1.58'27"; 4. Ambrosino (Fr.) peugeot 4.25'44"; 5. Cowan (VB) mitsubishi 4.49'51"; 6. Servia (Šp.) range rover 5.53'29".

Zmagovalac včerajšnje etape, Španec Carlos Mas

Manfredonia zapustil bolnišnico

BOLOGNA — Nogometaš Rome Lionello Manfredonia je včeraj zapustil bolnišniško bolnišnico, kamor so ga pripeljali v nedeljo, potem ko se je na prvotigaški tekmi z Bologno že po petih minutah zgrudil na tla, ker ga je zajel infarkt. Okrog diganoze se sicer v teh dneh poraja sum, da vendarle ni šlo za pravi srčni napad, čeprav je primarji kardiološkega oddelka bolnišnice dr. Bracchetti potrdil, da je elektrokardiogramski slika kazala jasne znake infarkta. Zdravnik Rome Alicicco pa meni, da je na dogodek nemara lahko poleg hudega mrza (minus osem stopinj) vplival tudi udarec v glavo, ki ga je Manfredonia malo prej dobil v dvoboju z Maronarom.

Kakorkoli že, so zdaj zdravniki nekoliko manj kategorični, ko trdijo, da Manfredonia ne bo mogel več igrati. Treba pa bo počakati najmanj en mesec ali še malo več, preden se bo moč izreči o usodi igralca. Njegova žena Carolina je sicer v pogovoru s časnikarji izjavila, da mož že tudi razmišlja o tem, da bi postal nadzornik. Zdjaj se bo družina Manfredonia odpravila na počitnice, kam pa je seveda stroga tajnost, kajti Lionello potrebuje predvsem veliko počitka in miru.

Na sliki (AP): Lionello Manfredonia in žena Carolina zapuščata bolnišniško bolnišnico.

kratke vesti - kratke vesti

Karpov šele tretji

REGGIO EMILIA — Na 32. mednarodnem šahovskem turnirju v Reggio Emilii so bila prva tri mesta domena sovjetskih igralcev, vendar se je glavni favorit, Anatolij Karpov, čeprav ni izgubil niti enega dvoboja, moral zadovoljiti s 3. mestom. Končna lestvica je naslednja: 1. Ehlvest 7,5 točke; 2. Ivančuk 6,5; 3. Karpov 6; 4. Andersson in Ribli 5,5; 6. Gurevič 5; 7. Georgjev in Petruson 4,5; 9. De Firmian in Portisch 4; 11. Beljavski 2. Na turnirju B je zmagal Jugoslovian Bukal.

Duranu odvzeli naslov

CIUDAD DE MEXICO — Panamskemu boksarju Robertu Duranu je WBC odvzel svetovni naslov v srednji kategoriji. Predvčeršnjim je namreč zapadel rok, v katerem bi bil moral Duran odgovoriti, da je pripravljen braniti naslov proti uradnemu izzivalcu, Britancu Grahamu. Naslov v srednji kategoriji je panamski boksar osvojil februarja lani proti Barkleyu. Pri WBC so mu zatem podaljšali rok, da bi se lahko 7. decembra lani srečal z Leonardom za naslov v super-srednji kategoriji. Po tem dvoboju je bil Du-

ran »zaposlen« s praznovanji 15. rojstnega dne svoje hčerke, saj je na sprejem bilo povabljenih okrog 3 tisoč oseb, med katerimi je bil tudi general Noriega, katerega je boksar zelo občudoval. Po ameriški invaziji in aretaciji Noriege je Duran takoj prestopil na stran nove vlade, pri čemer je očitno pozabil tudi na svoj dvoboj z Grahamom. Sedaj ima 15 dni časa, da se proti odločbi WBC pritoži.

Julija poskus Lewisa

CIUDAD DE MEXICO — Carl Lewis bo julija poskusil popraviti svetovni rekord v skoku v daljino, ki z 8,90 m pripada Bobu Beamonu (slednji ga je postavil na olimpijskih igrah leta 1968 v Mehiki). Zatem naj bi Lewis opustil agonistično dejavnost. Tako je izjavil znani atletski trener Serafin Rodriguez, ki je dejal, da mu je to pred kratkim zaupal sam Lewis. Vsekakor je malo verjetno, da je vest resnična. Septembra naj bi se iztekla izključitev Bena Johnsona in Lewisov menežer Douglas je že večkrat omenil bajne ponudbe, ki naj bi jih dobili za »spopad« v teku na 100 m med njegovim varovancem in Johnsonom.

Po 6. kolu moškega rokometnega prvenstva v C ligi

Kras Trimac nepričakovano ohranil 4. mesto

KRAS TRIMAC - SAN DONÀ 25:25 (14:10)

KRAS TRIMAVC: Klinc, Rossi, Milčič 8, Raseni, Kozlovič 7, Pertot, Vinci, Vremec 7, Sardoč 3, Race, Fonda.

Krasovi rokometiši so v 6. kolu igrali neodločeno z izkušeno ekipo iz San Donaja in tako nepričakovano ohranili 4. mesto na lestvici. Najboljšo igro so naši pokazali v 1. polčasu, ko so nadigrali goste in si s hitrim prenosom žoge in s strelji vse boljšega Kozloviča in tokrat presenetljivega Vremca priborili dokaj visoko prednost (14:8 v 25'). Žal so naši v 2. delu tekme zelo popustili v zbranosti, medtem ko so se nasprotniki potrudili, dobro izkoristili nekatere napake Krasove obrambe in že v 10. minuti 2. polčasa izenačili (16:16). Gostje so nato celo povedli, in ko je pri izidu 18:21 za nasprotnike moral zapustiti igrišče Rase-ni (zaradi tretje dvominutne izključit-

ve), je vse kazalo, da so krasovci pred novim nerodnim porazom.

Lazarjevi varovanci so se pravočasno le zbrali in s pazljivejšo obrambo ter s protinapadi postavili izid tekme spet pod vprašaj (21:21 v 54'). Negotovo je bilo vse do zadnjih sekund, ko je pri izidu 25:24 za Kras sodnik dosodil dokaj dvomljivo sedemmetrovko v korist nasprotnikov in tako praktično zapečatil neodločen izid.

Glede na to, kar sta ekipi pokazali, je delitev točk najbrž tudi najpravičnejši rezultat. Povejmo še, da so krasovci tokrat nastopali brez bolnega Weisseneggerja, po daljšem premoru pa je spet igral Sardoč. (Pjotr)

IZIDI 6. KOLA: Fides - Padana 27:28, Kras Trimac - S. Donà 25:25, Libertas - Nardi 20:26, Paese - Cividin 14:29, Pastajolly - Cellini 26:13, Quarto d'Altino - Jolly 24:14.

LESTVICA

Pastajolly TV	12	6	6	0	0	165: 81
Cividin TS	12	6	6	0	0	158:107
Quarto d'Altino	10	6	5	0	1	128:124
Kras Trimac	7	6	3	1	2	119:119
Nardi V. V.	6	5	3	0	2	99: 90
San Donà	6	6	2	2	2	129:127
Fides S. Vito	4	5	2	0	3	139:120
Cellini PD	4	5	2	0	3	81:118
Padana Monselice	3	6	1	1	4	124:138
Libertas TS	1	5	0	1	4	98:130
Jolly Campoformido	1	5	0	1	4	83:128
Paese	0	5	0	0	5	76:117

PRIHODNJE KOLO: Cividin - Pastajolly, Kras Trimac - Fides, Padana - Libertas, Quatro d'Altino - Cellini, San Donà - Jolly, Nardi - Paese.

Najvišje Canè in Reggijeva

RIM — Na novi svetovni teniški lestvici ATP je od Italijanov najvišje uvrščen Canè, ki zaseda 35. mesto. Sledijo: 55. Camporese, 106. Pistolesi, 108. Cancellotti, 131. Nargiso, itd. Dekleta so tako uvrščena: 22. Reggi, 26. Cecchini, 43. Ferrando, 53. Golarsa, 56. Caversazio, 75. B. Romanò, 79. Lapi, itd.

V okviru osnovnošolske olimpiade

V soboto turnir v igri med dvema ognjema

Letošnji turnir v igri med dvema ognjema, ki ga vsako leto prireja Športna šola Trst v okviru osnovnošolske olimpiade, se bo začel v soboto. Zaradi zmanjšanja števila šol in upada učencev je bil letos turnir razdeljen v dve skupini s po štirimi šolami. V soboto bodo na sporedu te tekme: Širok - Finžgar (15.00), Bazoviški junaki - Ribičič (15.30), poraženca prvih dveh tekem (16.00), zmagovalca prvih dveh tekem (16.30).

Druga skupina bo igrala v soboto, 20. t. m., v njej pa bodo nastopale šole Gregorič Stepančič, združena ekipa Grbec in Milje, Župančič in Milčinski.

Turnir bo potekal v drugi fazi po podobni formuli kot lani: zmagovalac vsake skupine se bo v višjem kolu pomeril z drugouvrščenim iz druge skupine, enako pa tudi tretjevrščenim s četrtouvrščenim. V finalnem kolu se bo vsaka ekipa pomerila z enako uvrščeno iz druge skupine: prva s prvo, druga z drugo itd.

Finale za prvo mesto bodo tudi letos odigrali v okviru sklepne slovesnosti osnovnošolske olimpiade. (boj)

NARAŠČAJNIKI

ISONTINA - JUVENTINA 2:2 (1:0)

STRELCA: Gergolet in Ferfolja.

JUVENTINA: Peric, Šuligoj, Menis, Marušič, Florenin, Bais, Pisk, Kobal, Petean, Gergolet, Ferfolja.

V zadnjem srečanju prvega dela prvenstva so mladi nogometaši Juventine izžrili neodločen izid na tujem. Povedati je treba, da so domači bolje začeli in v prvem polčasu povedli z 1:0.

V nadaljevanju igre pa so naši igrali odločneje in z Gergoletom najprej izenačili, v končnem delu srečanja pa prešli v vodstvo z zadetkom Ferfolje. Škoda, da te prednosti niso znali primerno braniti, saj je Isontina dosegla izenačujoči gol prav ob sklenitvi tekme. (Martin Marušič)

obvestilo

SK DEVIN

sporoča, da zaradi pomanjkanja snega odpadejo začasno smučarski izletti. Nove datume bodo sporočili.

V zadnjem kolu prvega dela košarkarskega prvenstva državnih mladincev Poraz, toda dobra igra Jadrana Farco

Jadranovec Martin Pertot je odlično igral v Coneglianu

VIGOR - JADRAN FARCO 76:70 (42:36)

JADRAN FARCO: Oberdan 18 (1:2), Sterni 4, Pertot 13 (3:6), Lesica 17, Sošič 4, Stanisa 6 (0:1), Crisma 9 (1:4).

TRI TOČKE: Lesica 4, Oberdan 1, Crisma 1.

Jadranovi mladinci so sklenili prvi del državnega prvenstva s porazom. Čeprav so nastopili v okrnjeni postavi, pa so verjetno odigrali doslej najboljšo tekmo in bili gostiteljem povsem enakovredni tekmeci.

Še zlasti se je izkazal Martin Pertot, ki je tako potrdil, da je trenutno v dobri formi, kot je že pokazal na sobotni tekmi članov v Montebelluni. Martin je namreč v Coneglianu preskakal vse domače centre, poleg tega pa je tudi dosegel 13 točk. Požrtvovalnost, trud in garanje na treningih torej dajejo prve sadove.

Od posameznikov je dobro zaigral tudi Ivan Lesica, ki je dosegel kar štiri trojke. Sicer pa vsi Jadranovi košarkarji na tej tekmi zaslužijo pohvalo za

požrtvovalnost in borbenost, ki so ju pokazali na tem srečanju.

Jadranovci bodo drugi del tega prvenstva začeli že v torek, 16. t. m., ko bodo v prvem povratnem kolu igrali v Nabrežini proti moštvu Riceratorija.

DEŽELNI MLADINCI

STELLA AZZURRA - KONTOVEL TECHNIA 59:72 (31:43)

KONTOVEL TECHNIA: Gulič 22 (3:5), Gregori 5 (1:2), Rebula 20, Kralj 13 (1:2), Daneu 6, Emili 4 (4:4), Ban 2, Krevatin.

Kontovelovi deželni mladinci so zasluzeno premagali moštvo Stelle Azzurre in tako vknjižili drugi prvenstveni par točk. Naši so bili gotovo boljše v vseh elementih od Stelle Azzurre in še zlasti sta se izkazala Gulič in Rebula, ki sta bila z 22, oz. 20 točkami najboljša strelca v naši ekipi.

LESTVICA: San Benedetto Gorica 12, Inter 1904 in Cicibona 10; Barcolana 8; Ferroviario in Corridoni 6; Kontovel Technia, Latte Carso, CGI Milje, Stella Azzurra in Staranzano 4.

Pred nadaljevanjem odbojkarških prvenstev

Slogašice in tudi Agorest v boju za napredovanje

IV.

Trener Sloga Koimpex, prof. Ivan Peterlin je glede devetih nastopov svojih varovank povedal naslednje: »Lahko bi rekel, da se je razpletalo vse po predvidevanjih. Izgubili smo namreč dve tekmi z ekipama, ki spadajo v sam vrh. V obeh izgubljenih nastopih je bil odločilen tie-break in za nameček smo izgubili z minimalno razliko. Poudariti moram, da računamo na napredovanje in praznični predah smo izkoristili za intenzivne priprave od torka do sobote v Ravnah na Koroškem. To naj bi bil tisti mikrociklus priprav za odločilen drugi del prvenstva, ki se bo končal v prvi polovici maja meseca. Mislim, da je letos Kennedy najboljše v naši skupini, ne gre pa podcenjevati Fincantieri iz Tržica, ki je sicer povratnik iz višje C-1 lige. Bržkone ni izločen iz bitke za sam vrh niti Agorest iz Gorice in prav gotovo lahko pripravi prijetno presenečenje tudi kakšna druga šesterka, saj se da sedanjo minimalno razliko v nadaljevanju prvenstva povsem nadoknaditi. Ne gre spregledati tudi dejstva, da napredujejo v višjo ligo tri ekipe.«

Po prvih devetih nastopih Agoresta je svoje vtise trener Miran Strgar strnil takole: »Rezultati prvih devet kol so posledica dejstva, da smo igrali z nekaterimi slabšimi nasprotniki. Sedaj, ko prehajamo v drugi del prvenstva, če ga lahko tako imenujemo po tej praznični prekinitvi, se bomo sprijeli z nasprotniki, ki se borijo za vrh lestvice in za nameček še v gosteh. Menim, da pravo sliko moči Agoresta bomo videli šele v nadaljevanju prvenstva, za katerega se tudi pripravljamo. Želel bi, da bi bila v nadaljevanju igra mojih varovank še bolj zanesljiva in učinkovita. Prvenstvo nam sicer punja srečanja z upanjem na dober končni prvenstveni uspeh. Vsekakor ne mislimo, da bi prišli na sam vrh končne lestvice, vendar menim, da ne bomo odigrali podreje vloge.«

Naš tretji sogovornik je predsednik ŠD Sokol in Nabrežine Pavel Vidoni, ki je tako ocenil prvenstveni pot naše tretjega zastopnika v tej konkurenci: »Zaenkrat smo zadovoljni tako glede uspeha kot tudi prikazane igre na nekaterih nastopih. Ne gre pozabiti, da je Sokol Indules novinec v tej konkurenci. Dve tekmi smo po nepotrebnem izgubili, ali bolje rečeno podarili točke nasprotnicam. Prva nesrečno izgubljena tekma je bila na gostovanju v 4. kolu v Prati, ko smo proti istoimenski šesterki vodili z 2:0 in potem izgubili s 3:2. S Torriano smo tudi povedli z 2:1 in potem spet prepustili točki gostiteljicam. Glede zadnjega spodrsjlaja z Libertasom sredi Martignacca pa ne gre očitati prav nič nobeni igralci, saj so se srčno borile, a smo morali na igrišče brez treh standardnih igralcev: Kraljeve, Pertotove in Škerkove, tako da je bil neuspeh neizbežen. Dela z igralkami je kar dovolj in to predvsem z mlajšimi, tako da bi v kritičnih trenutkih pomagale soigralkam. Prvenstveni predah smo izkoristili za tridnevne skupne priprave v Ravnah na Koroškem, da bi nadaljevanje prvenstva še bolj uspešno.«

ŽENSKA D LIGA

Naši dve šesterki v tej konkurenci Kontovel Electronic Shop in Brega Agrar nista najbolje branila barve slovenske odbojke. V devetih nastopih so Kontovelke izbojevale tri zmage, Brega Agrar pe je bil uspešen samo enkrat. Ob koncu lanskega predprazničnega obračuna pa je bil uspeh povsem obraten.

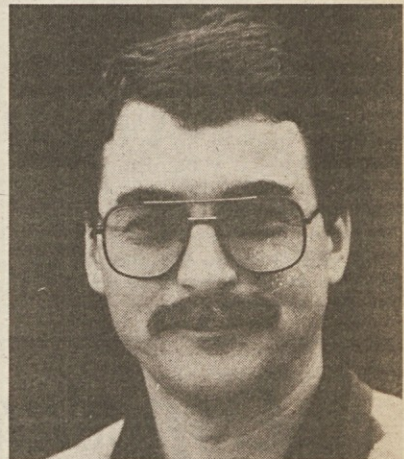
Dolincanke so v šestih tekmah izbojevale 6 točk, Kontovelke pa dve. V 1. kolu je Brega Agrar ugnal sredi Tržica Fincantieri s tesnim 3:2. Po dveh odmorih zaradi omenjenih dveh odpovedi so varovanke trenerja Kušarja odpravile sredi Dolini z istim izidom Lavoratore Fiera iz Martignacca. Na gostovanju v Vidmu z CUS ni bilo kaj iskati, saj so domačinke zmagale s 3:0. Tretji par točk je Brega Agrar pospravil z Gammalegno Cecchini spet šele po petih nizih igre. Gostovanje v Humin je bilo spet neuspešno kot tudi derbi s Sokolom Indules pred domačimi gledalci.

Za Kontovel Electronic Shop je bil prvi tekmeč Banca Popolare iz Čente prezahteven nasprotnik. Nič bolje ni bilo niti na gostovanju s Promovolleyem v Pordenonu. Prva dva niza so Kontovelke izbojevale v gosteh z Danonem Rivignano v Poceniji. Prvega zalogaja »kisika« so se dokopale Kontovelke v obračunu z ekipo Fincantieri iz Tržica. Po dveh prisiljenih odmorih Lavoratore Fiera in CUS iz Vidma sta vstopila na igrišče odločno in zmagala prepričljivo.

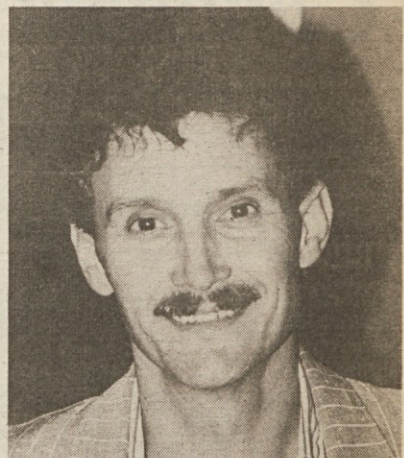
Letošnji prvenstveni razplet Brežank in Kontovelke je bil tak: Pordenonski Promovolley je na koži Brežank najavil, da letos misli resno. Prav gotovo je bil poraz v derbiju z Virtusom veliko bolj pekoč, pa čeprav s tesnim 3:2. Letos odlični DLF iz Trsta se ni šalil, saj je zmagal s 3:1 in s tem pospravil tretji zaporedni par točk nekoliko lažje kot prva dva, ko je slavil šele po petih nizih igre. Derbi na Proseku se je končal samo po treh nizih v korist Kontovelk. Šesterka Banca Popolare iz Čente je morala nasprotnicam prepustiti niz, ki je verjetno na-

znal preporod Brežank z edino letošnjo zmago na gostovanju z ekipo Danone Rivignano sredi Pocenije. Približno je bil za Brega Agrar izredno kratkotrajen, saj je Aquila iz Spilimberga postavila naše odbojkarice spet na »trdna« tla. Dva osvojena niza s San Giorgiom v Porci stala bila dobra moralna osnova za sprejem v goste Al Fungo iz Humina, a gostje niso bile kljub bližnjim praznikom prav nič radodarne.

Varovanke trenerja prof. Drasiča so odpravile San Luigi zlahka s 3:0 in naznanile uspešen začetek prvenstva. Zmaga je vedno izredno dobrodošla za vsakega športnika, v gosteh bržkone še toliko bolj spodbudna in dragocena. Tudi na Proseku je Promovolley še enkrat potrdil, da ne bo imel enakovrednega tekmeca v tej konkurenci. Tržaški Virtus je drugič slavil v derbiju z našima ekipama in za nameček še z istim izidom 3:2. Potem so se Kontovelke v derbiju oddolžila trenerju in navijačem. Tudi na Proseku je DLF iz Trsta potrdil svojo realno moč v tej konkurenci, saj je zmagal prepričljivo

Slogin trener Ivan Peterlin

Trener Agoresta Miran Strgar

kot tudi Banca Popolare sredi Čente. Po spodrsjlaju z Danone Rivignano so Kontovelke slavile z istim izidom 3:1 na gostovanju v Spilimbergu. Za konec je San Giorgio izbojeval dve nepričakovani točki in potisnil Kontovel Electronic Shop z dvema točkama manj, mesto niže na lestvici, v nevarne vode, pred nadaljevanjem prvenstva, ki bo v preostalih štirih kolih izredno zahteven. Trener Kontovela Electronic Shopa prof. Franko Drasič je povedal naslednje: »Kontovelke so v prvenstvenih nastopih pokazale občutno slabšo odbojko kot na predprvenstvenih tekmah. Razlog tega padca v igri gre pripisati dejstvu, da mlajše in starejše igralke niso dobro uigrane in tem je učinek na prvenstvenih srečanjih izdatno slabši kot bi lahko sicer bil. Naš glavni cilj je obstanek v D ligi in mislim, da nam bo tudi uspelo. Konkurenca je precej izenačena in z izjemo Promovolleya ni šesterke, ki bi posebej izstopala. Omeniti moram, da Pordenončanke več trenirajo kot ostale igralke in razlika je tudi vidna, saj zanesljivo vodijo in verjetno tudi na koncu bodo ostale na vrhu lestvice. Pri ostalih ekipah ni takega pristopa do treniranja in tudi igranja, ki ni na taki, lahko bi rekli že profesionalni osnovi.«

O prvenstvenih nastopih Brega Agraria smo prepustili besedo trenerju Dušanu Kušarju: »Pri Bregu Agrar je izredno velik problem glede pomlajevanja šesterke. Najbolj kritično je s podajalci. Poudariti moram, da Sabina Slavec ne igra več, verjetno je prenehala z aktivnim igranjem tudi Katja Komar, z mlajšimi igralkami na igrišču je naša igra izredno nihajoča. Vsekakor so si igralke zadale nalogo, da bodo v bodoče več trenirale, strnile vrste in poskušale z zagrizanim pristopom do igre preprečiti nazadovanje. Pred nadaljevanjem nam navdaja optimizem. Omenil bi še, da smo imeli tudi smolo z zdravjem in poškodbami nekaterih igralk. V prvih devetih prvenstvenih nastopih nismo nikoli nastopili z najboljšo postavo. Bržkone ni še vse povsem izgubljeno, saj se bo dalo v preostalih petnajstih prvenstvenih nastopih še dosti nadoknaditi, ker je konkurenca precej izenačena in ni posebnih kakovostnih razlik med skoraj vsemi nasprotniki.«

G. FURLANIČ

V nedeljo, 14. t. m., v telovadnici proseške srednje šole F. Levstik Tretje kolo turnirja Igre pod košema

V nedeljo, 14. t. m., bo v telovadnici proseške srednje šole F. Levstik 3. kolo Jadranovega turnirja v minibusketu Igre pod košema za letnike 1981 in mlajše in za začetnike 1980.

Po dolgem premoru zaradi božičnih in novletnih praznikov se bo torej nadaljeval ta turnir, ki je v prvih dveh kolih naletel na lepn uspeh tako zaradi zanimivih in borbenih tekem kot tudi zaradi obiska gledalcev, seveda v glavnem staršev.

In tudi v nedeljo se obetajo dokaj zanimiva in borbeno srečanja. Upati je le, da bodo ekipe nastopile v popolnih postavah, saj je več minikošarkarjev zbolelo za gripo.

SPORED 3. KOLA (14. 1.)

15.00: Kontovel - Sokol

16.15: Bor - Polet A

17.30: Breg - Polet B

Vse tekme bodo v srednji šoli F. Levstik na Proseku.

Na sliki: trenutek s 1. kola Igre pod košema v Repnu med Bregom in Borom.

V odločilni tekmi odbojkarškega prvenstva under 18 Slogašem žal ni uspel podvig

INTER 1904 - SLOGA 3:0 (15:5, 16:14, 15:10)

SLOGA: Čuk, Kralj, Malalan, A. in M. Maver, Riolino, Rupel, Stopar.

Slogašem tokrat ni uspelo in letošnji pokrajinski naslov bo nemara osvojil Inter. Do konca prvenstva manjka še nekaj kol, vendar je kakovostna razlika med nastopajočimi ekipami prevelika, da bi Inter lahko izgubil kako tekmo, saj so jih edini doslej premagali prav slogaši.

Naši fantje so odločilno tekmo izgubili v glavnem zaradi povsem nerazumljive treme, saj si samo tako lahko razlagamo njihov nastop, ki je bil v nedeljo daleč pod njihovimi realnimi sposobnostmi igranja. Popustili so predvsem v sprejemu, tako da je Inter veliko točk osvojil v bistvu na servisu, slogaši pa niso mogli izkoristiti svojega potenciala ob mreži. Odločilen za izid tekme je bil prav gotovo drugi set, v katerem so slogaši vseskozi vodili in bili pri stanju 14:11 tudi že na pragu delnega uspeha. Ko pa so Tržičani z zagrizeno igro niz osvojili, je bilo tekme praktično konec. Sloga sicer še vedno deli 1. mesto, vendar je set razlika odločno v korist Interja.

(Inka)
OSTALI IZID 8. KOLA: Volley Club - Ferroviario 1:3.

LESTVICA: Inter in Sloga 14, Volley Club 6, Pallavolo Trieste in Bor 4.

BOR - PALLAVOLO TS 3:1 (8:15, 15:9, 15:3, 15:9)

BOR: Štrajn, Rizzzo, Zaina, Puntel, Pavlica, Stulle, Martinolich, Gombač in Chert.

To je bila druga zmaga borovcev, kar pa jim za zdaj še ne omogoča, da bi se izognili zadnjemu mestu na lestvici. Povrtano srečanje z mestnim tekmečem niso pričeli najbolje, saj so prvi niz izgubili. Po prvem delnem neuspehu so v nadaljevanju zaigrali precej bolje in končni uspeh ni bil več vprašljiv. Nasprotnikom so se oddolžili za poraz v prvem srčanju in za nameček še z istim izidom. Nekateri so pokazali lep napredek, tako da se jim tudi v preostalih kolih obeta več zaželenj. (G. F.)

UNDER 18 ŽENSKE

CUS - BOR FRIULEXPORT 0:3 (0:15, 3:15, 7:15)

BOR FRIULEXPORT: Fučka, I. in K. Vitez, Vidali, Grbec, Azman, Neubauer, Legović.

Tekmo s CUS so borovke dobile še lažje kot so pričakovale. Če vemo, da je CUS v bistvu tretja sila tega prvenstva in pogledamo, kako se je iztekla

ta tekma, je na dlani, da je bila letos razlika v kakovosti med vodilno Slogo Koimpex (ki je praktično že prvak), borovkami in ostalimi, res ogromna.

OMA - BREG 3:0 (15:2, 16:14, 15:2)

BREG: T. in N. Canziani, Žerjal, Seganti, Sancin, Gaburro, Pertot, Giorgi, Kralj, Ota.

Domačinke so tretjič zapored potegnile kratek konec, a rezultat ne prikazuje resničnega poteka tekme. Najboljše je bil drugi niz, v katerem sta se ekipi enakovredno borili, brežanke pa so skozi vodile s precejšnjo prednostjo. Proti koncu pa so žal popustile. V prvem in tretjem nizu je bilo na obeh straneh precej napak, Brežanke so zlasti v sprejemu precej grešile. (Ota)

OSTALA IZIDA 14. KOLA: Julia - Prevenire 3:1, Kontovel Electronic Shop - Sloga Koimpex danes na Proseku ob 17.30.

LESTVICA: Sloga Koimpex 24, Bor Friulexport 22, CUS in OMA 16, Breg in Kontovel Electronic Shop 10, Club Altura 6, Julia 2, Prevenire 0. (Sloga koimpex in Kontovel Electronic Shop imata tekmo manj, Prevenire ima dve točki manj zaradi kazni)

Novo priznanje za Poletovega kotalkarja S. Kokorovca

V petek zvečer so v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah žrebali številke loterije »Kupuj na Opčinah«.

Združenje openskih trgovcev je v okviru te pobude dalo tudi nagrado za predstavnika Opčin, ki se je v teku leta izkazal na kulturnem, športnem ali gospodarskem področju.

Letos so to nagrado (»Kristalni obelisk«) podelili Hranilnici in posojilnici na Opčinah ter Poletovemu kotalkarju Samu Kokorovcu. Samo Kokorovec je namreč s svojimi velikimi uspehi ponesele Poletovo ime in zato tudi ime Opčin ne samo po Italiji, temveč po Evropi in celo po svetu. Poletov kotalkar je tako mnogim nagradam in priznanjem dodal še to, kar obenem kaže njegovo popularnost pri nas.

Na sliki (foto Magajna): Samo Kokorovec z lično nagrado, ki so mu jo izročili predstavniki združenja openskih trgovcev.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70* din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glomarjeva 8 - telefon 329761

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglasi 850 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

sreda, 10. januarja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

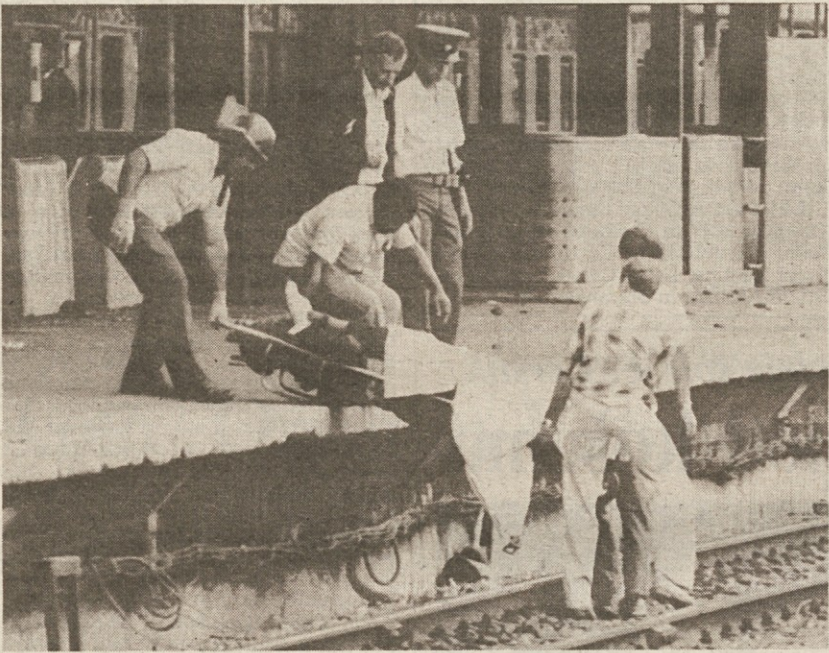
Izdaja in tiska ZTT Trst FIEG Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Stavka železničarjev v Južni Afriki traja že deset tednov V neredih na železniški postaji je umrlo najmanj šest delavcev

JOHANNESBURG — Južnoafriški železničarji že deset tednov stavkajo zaradi prenizkih plač, s protestom pa želijo doseči tudi, da bi vlada uradno priznala njihov sindikat Sarhwa, ki združuje belce in temnopolte delavce. V tem času je prišlo do številnih izgrediv med stavkajočimi in stavkokazi, škoda, ki jo je utrpela železnica pa je menda zelo velika.

Do najhujših neredov pa je prišlo včeraj na železniški postaji v Johannesburgu pred mestom Germiston. Na peronu so mirno demonstrirali stavkajoči železničarji, ko so iz vlaka, ki je pripeljal mimo, skočili stavkokazi in jih napadli. Glasnik sindikata Sarhwa je sporočil, da so bili skoraj vsi stavkokazi oboroženi z noži in drugimi rezili in da je v spopadu umrlo šest ljudi, medtem ko so več deset ranjenih sprejeli v bolnišnico. Južnoafriška železniška uprava je doslej odputila že 20 tisoč temnopoltnih delavcev in jih nadomestila s »prostovoljci«.

Na sliki (telefon AP): ena od žrtvev spopada in razdejanje na železniški postaji Germiston

Peking je za sedaj politično skoraj izoliran Kmalu konec obsednega stanja na Kitajskem

PEKING — V kitajskem glavnem mestu in v tujakšnih diplomatskih krogih čedalje bolj vztrajno krožijo govorice o skorajšnji ukinitvi obsednega stanja, ki so ga kitajske oblasti oklicale maja lani ob množičnih protestih, ki so bili še zlasti v Pekingu.

Obsedno stanje so proglasili po mesecu dni skoraj vsakodnevnih mirnih demonstracij, ki se jih je udeležilo na milijone ljudi. Obsedno stanje so kitajske oblasti proglasile 20. maja, dejansko pa je vojski uspelo vkorakati v Peking komaj dva tedna kasneje. Demonstracije so se v začetku junija tragično zaključile, s pokolom študentov na trgu Tienanmen.

Sičar pa je odprava obsednega stanja in spoštovanje človekovih pravic eden glavnih pogojev, ki jih zahodne države zahtevajo za obnovo rednih in normalnih odnosov s komunistično Kitajsko. Kaže, da bi kitajske oblasti utegnile preklicati obsedno stanje pred 21. januarjem, ko se bo v Washingtonu sestal ameriški kongres, ki bi moral razpravljati o ponovni vzpostavitvi odnosov s Pekingom. Obstajajo

pa tudi druge možnosti: eden vidnih kitajskih voditeljev Li Ruihuan je pred kratkim izjavil, da bo obsedno stanje ostalo v veljavi vsaj do luninega novega leta, ki letos pade 29. januarja.

Po nekaterih vesteh so kitajske oblasti hotele odpraviti obsedno stanje že decembra, ko je prišlo do romunskih dogodkov: iz bojazni pred morebitnimi reakcijami na Kitajskem, so v Pekingu sklenili, da z odpravo še nekoliko počakajo.

Včeraj je prispel na nenapovedan obisk v Peking namestnik sovjetskega zunanjega ministra Igor Rogačov. Politični opazovalci v kitajskem glavnem mestu menijo, da doživljajo kitajsko-sovjetski odnosi zelo delikaten trenutek, čeprav so v teku prizadevanja za normalizacijo že trideset let skaljenih odnosov. V okviru kitajske partije krožijo dokumenti, v katerih nekateri odkrito kritizirajo Mihaila Gorbačova in njegovo politiko ter ga obtožujejo, da je glavni krivec za napad na socializem, ki je trenutno v teku v vsej Vzhodni Evropi.

Uspešna izstrelitev vesoljskega trajekta Columbia bo na Zemljo odnesla star satelit

NEW YORK — Včeraj ob 7.35 po krajevnem času so iz vesoljskega oporišča Kennedy na Rtu Canaveral uspešno izstrelili vesoljski trajekt Columbia. Med včerajšnjim kratkim »izstrelitvenim oknom« od 7.35 do 7.58 ni prišlo do zapletov kot dan prej, ko je najprej zagodla protipožarna naprava na izstrelitveni rampi, nato pa so še nizki nevihtni oblaki prekrili celotno območje.

Vesoljski trajekt je moral poleteti v krožnico v točno določenem »izstrelitvenem oknu«, ker mora v orbiti doseči star ameriški znanstveni satelit. Posadka bo ta satelit iz leta 1984 prestregla in ga spravila na krov. To bi morali storiti že pred leti, a je zaradi nesreče s trajektom Challenger misija odpadla. Satelit ima na krovu najrazličnejše materiale, ki so jih poslali v krožnico, da bi preverili odpornost teh materialov v breztežnem in brezračnem stanju, ob izrednih termičnih izkurjih in pod vplivom kozmičnega žarčenja. Ugotovitve bodo nedvomno koristile pri gradnji bodočih vesoljskih naprav. Če jim to-

krat manever ne bo uspel, je satelit izgubljen, ker strokovnjaki že napovedujejo, da se bo v prihodnjih tednih njegova krožnica tako znižala, da bo zgorel v ozračju.

Petčlanska posadka Columbie, v kateri sta tudi dve ženski, bo morala »spustiti« v krožnico tudi telekomunikacijski in vohunski satelit za ameriško vojno mornarico, prav zato misiji povečuje mornariški kapitan Daniel Brandenstein, njegov kopilot je poročnik James Wetherbee, ostali člani posadke pa so »izvedenci«, in sicer David Low ter Bonnie Dunbar in Marsha Ivins. Vesoljski trajekt bo v orbiti ostal deset dni, tako da bo to ena najdaljših ameriških vesoljskih misij.

V zemeljski krožnici pa Američani niso sami. Že dalj časa sta na sovjetski vesoljski postaji Mir sovjetska vesoljca Aleksandr Viktorenko in Aleksandr Serebrov. Prav včeraj sta se dalj časa zdržala izven vesoljske postaje, ker sta morala namestiti napravi za usmerjanje postaje. Kot poroča agencija TASS sta nalogo brezhibno opravila.

V Makedoniji zmrznilo tudi Dojransko jezero

GEVGELIJA — Zaradi polarnih temperatur, ki niso prizanesle niti najtoplejšim območjem Makedonije, je včeraj zamrznilo tudi Dojransko jezero. Se predvčerajšnjim je ribičem uspelo prebiti ledeno skorjo, da so ulovili skoraj eno tona rib, včeraj pa je bil led že tako debel, da so čolni ostali vklenjeni ob privezi.

Makedonci bodo nedvomno še dolgo pomnili letošnjo neobičajno hladno zimo, v kateri so pokurili ogromne količine trdih in tekočih goriv. Samo za tople grede, kjer gojijo sadike za zgodnje sorte povrtnin, so v teh dneh porabili do 40 odstotkov več mazuta in nafte. Kmetje se bojijo, saj bi morali v prihodnjih dneh presaditi sadike, če pa se bo sedanje vreme nadaljevalo, bodo morali počakati.

Tisoč in eno noč navdihnili Homer?

LONDON — Strokovnjaki, ki proučujejo davno preteklost, kar naprej presenečajo. Tako, kot so svojčas Arabci trdili, da je Shakespeare njihove gore list, je sedaj britanska orientalistka Stephanie Dalley prepričana, da so zgodbe iz Tisoč in ene noči sad Homerove domišljije. Dalleyeva navaja trdne utemeljitve, do katerih je prišla po natančnem primerjanju Homerove pesnitve o Odiseju z junakom iz Tisoč in ene noči, mornarjem Sinbadom in celo z glavnim junakom zbirke mezopotamskih pripovedk Gilgamešem. Tako je prišla do zaključka, da vsebujejo vsa tri dela na moč podobne si dogodke, kraje, pustolovščine in zaključke. Tako Odisej kot Sinbad, na primer, pristaneta na neznani otoku, kjer živi Kiklop; oba ga na zadnje oslepijo z gorečim kolom. Tako Odisej kot Gilgameš padeta v mrežo čudovite ženske, ki ju hoče osvojiti s čudežnim napitkom. Za vse neverne Tomaže in tradicionaliste je raziskava Dalleyeve v vpogled v ugledni oxfordski knjižnici.

Zakaj je iz leta v leto manj žab?

SYDNEY — Zagonetno izginotje milijonov žab na našem planetu bi moralo biti po mnenju avstralskega biologa Myka Tylerja »resno opozorilo za vse človeštvo«. Žabe so namreč skrajno občutljive na onesnaženost. V Avstraliji, kjer domuje kakih 200 vrst žab, jih je že 20 v resni nevarnosti, tri vrste žab pa so že izginile.

Znanstveniki temu pojavu sledijo že od leta 1980. Do sedaj so ugotovili, da so žabe skrajno občutljive, ni pa jim jasno, kaj je povzročilo tako množično umiranje. Nekateri domnevajo, da pojavu botruje povečan odstotek soli v sladkovodnih tokovih, drugi pa trdijo, da že prihaja do klimatskih sprememb, ki jih mi ne zaznavamo, za žabe pa so usodne. Te dvoživke so namreč skrajno občutljive celo za spremembe zračnega pritiska in na radioaktivnost, tako da bi se moralo človeštvo zamisliti.

Kam gre ta presneti kabel?

Bob Havens iz Indianapolisa skuša popraviti semafor, ki ne funkcionira, tesni prostor pa ga je prisilil, da se izkaže v dokaj nenavadni pozi (AP)

Izstrelitev vesoljskih trajektov ohranja svoj čar (zgoraj), po Challengerjevi nesreči ima posadka na sebi vesoljske kombinezone (spodaj).